

**UCHWAŁA NR XXXV/303/2014
RADY GMINY WIĄZOWNICA**

z dnia 27 stycznia 2014 r.

w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Wiązownica na lata 2014 - 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.), art. 228 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz art. 230 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.)

**Rada Gminy Wiązownica
uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się wieloletnią prognozę finansową Gminy Wiązownica wraz z prognozą kwoty długu na lata 2014 – 2023, w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Określa się przedsięwzięcia, o których mowa w art. 226 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, jak w załączniku Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Upoważnia się Wójta Gminy Wiązownica do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy:

1) zawieranych na czas nieokreślony w zakresie:

- a) dostawy wody za pomocą sieci wodno-kanalizacyjnej lub odprowadzania ścieków do takiej sieci,
- b) dostawy gazu z sieci gazowej,
- c) dostawy licencji na oprogramowanie komputerowe,
- d) dostawy usług przesyłowych oraz dystrybucyjnych energii elektrycznej lub gazu ziemnego,

2) zawieranych na czas określony, do łącznej kwoty 2.000.000,00 zł, w tym związanych z utrzymaniem efektów projektu PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej do 2019 r. do kwoty 300.000,00 zł.

§ 4. Upoważnia się Wójta Gminy Wiązownica do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy Wiązownica do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy:

1) zawieranych na czas nieokreślony w zakresie:

- a) dostawy wody za pomocą sieci wodno-kanalizacyjnej lub odprowadzania ścieków do takiej sieci,
- b) dostawy gazu z sieci gazowej,
- c) dostawy licencji na oprogramowanie komputerowe,
- d) dostawy usług przesyłowych oraz dystrybucyjnych energii elektrycznej lub gazu ziemnego,

2) zawieranych na czas określony, do łącznej kwoty 1.000.000,00 zł, w tym związanych z utrzymaniem efektów projektu PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej do 2019 r. do kwoty 300.000,00 zł.

§ 5. Uchyla się Uchwałę Nr V/28/2011 z dnia 24 lutego 2011 r. Rady Gminy Wiązownica w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Wiązownica z późniejszymi zmianami.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą od dnia 1 stycznia 2014 r.

Wieloletnia Prognoza Finansowa

Załącznik Nr 1 do uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Wiązownica na lata 2014 - 2023

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	z tego:									
		Dochody bieżące	w tym:						Dochody majątkowe	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	podatki i opłaty	z podatku od nieruchomości	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące		ze sprzedaży majątku	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2
Formuła	[1.1]+[1.2]										
2014	29 411 247,53	27 295 362,75	3 126 562,00	33 000,00	4 841 300,00	2 890 000,00	14 009 484,00	5 041 416,75	2 115 884,78	1 350 000,00	765 884,78
2015	29 042 500,00	27 783 700,00	3 204 800,00	33 900,00	4 962 400,00	2 962 300,00	14 359 800,00	4 980 568,50	1 258 800,00	1 258 800,00	0,00
2016	29 640 000,00	28 372 200,00	3 285 000,00	34 800,00	5 086 500,00	3 036 400,00	14 718 800,00	4 999 000,00	1 267 800,00	1 267 800,00	0,00
2017 1)	30 258 600,00	29 081 600,00	3 367 200,00	35 700,00	5 213 700,00	3 112 400,00	15 086 800,00	5 124 000,00	1 177 000,00	1 177 000,00	0,00
2018	30 965 700,00	29 779 600,00	3 448 100,00	36 600,00	5 338 900,00	3 187 100,00	15 448 900,00	5 247 000,00	1 186 100,00	1 186 100,00	0,00
2019	31 589 800,00	30 494 400,00	3 530 900,00	37 500,00	5 467 100,00	3 263 600,00	15 819 700,00	5 373 000,00	1 095 400,00	1 095 400,00	0,00
2020	32 231 200,00	31 226 300,00	3 615 700,00	38 400,00	5 598 400,00	3 342 000,00	16 199 400,00	5 502 000,00	1 004 900,00	1 004 900,00	0,00
2021	32 990 500,00	31 975 800,00	3 702 500,00	39 400,00	5 732 800,00	3 422 300,00	16 588 200,00	5 634 100,00	1 014 700,00	1 014 700,00	0,00
2022	33 768 000,00	32 743 300,00	3 791 400,00	40 400,00	5 870 400,00	3 504 500,00	16 986 400,00	5 769 400,00	1 024 700,00	1 024 700,00	0,00
2023	34 530 900,00	33 496 400,00	3 878 700,00	41 400,00	6 005 500,00	3 585 200,00	17 377 100,00	5 902 100,00	1 034 500,00	1 034 500,00	0,00

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	z tego:								Wydatki majątkowe	
		Wydatki bieżące	w tym:					wydatki na obsługę długu	w tym:		
			z tytułu poręczeń i gwarancji	w tym:		odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy	w tym:				
				gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy	na spłatę przyjętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa		odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy)		odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy		
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.3.1.2	2.2	
Formuła	[2.1] + [2.2]										
2014	30 905 247,53	26 440 482,75	0,00	0,00	0,00	390 000,00	380 000,00	0,00	0,00	4 464 764,78	
2015	27 315 500,00	26 923 000,00	0,00	0,00	0,00	431 000,00	431 000,00	0,00	0,00	392 500,00	
2016	28 120 000,00	27 406 700,00	0,00	0,00	0,00	378 000,00	378 000,00	0,00	0,00	713 300,00	
2017 1)	28 660 600,00	28 026 700,00	0,00	0,00	0,00	321 000,00	321 000,00	0,00	0,00	633 900,00	
2018	29 378 700,00	28 585 900,00	0,00	0,00	0,00	213 000,00	213 000,00	0,00	0,00	792 800,00	
2019	30 341 800,00	29 209 000,00	0,00	0,00	x	155 000,00	155 000,00	0,00	0,00	1 132 800,00	
2020	31 221 200,00	29 866 500,00	0,00	0,00	x	112 000,00	112 000,00	0,00	0,00	1 354 700,00	
2021	31 984 500,00	30 540 700,00	0,00	0,00	x	73 000,00	73 000,00	0,00	0,00	1 443 800,00	
2022	33 110 016,89	31 238 000,00	0,00	0,00	x	41 000,00	41 000,00	0,00	0,00	1 872 016,89	
2023	34 092 900,00	31 929 700,00	0,00	0,00	x	14 000,00	14 000,00	0,00	0,00	2 163 200,00	

Wyszczególnienie	Wynik budżetu	Przychody budżetu	z tego:							
			Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	w tym:	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy	w tym:	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	w tym:	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu	w tym:
				na pokrycie deficytu budżetu		na pokrycie deficytu budżetu		na pokrycie deficytu budżetu		na pokrycie deficytu budżetu
Lp	3	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	4.4	4.4.1
Formuła	[1] -[2]	[4.1] + [4.2] + [4.3] + [4.4]								
2014	-1 494 000,00	3 660 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 660 000,00	1 494 000,00	0,00	0,00
2015	1 727 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	1 520 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017 1)	1 598 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	1 587 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	1 248 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	1 010 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	1 006 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	657 983,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	438 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu	Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych	z tego:				Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu
			w tym:			5.2	
			w tym łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy		
Lp	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2
Formuła	[5.1] + [5.2]		[5.1.1.1] + [5.1.1.2] + [5.1.1.3]				
2014	2 166 000,00	2 166 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2015	1 727 000,00	1 727 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	1 520 000,00	1 520 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017 1)	1 598 000,00	1 598 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	1 587 000,00	1 587 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	1 248 000,00	1 248 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	1 010 000,00	1 010 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	1 006 000,00	1 006 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	657 983,11	657 983,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	438 000,00	438 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Kwota długu	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
			Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki a wydatkami bieżącymi, pomniejszonymi o wydatki
Lp	6	7	8.1	8.2
Formuła			[1.1] - [2.1]	[1.1] + [4.1] + [4.2] - ([2.1] - [2.1.2])
2014	10 791 983,11	0,00	854 880,00	854 880,00
2015	9 064 983,11	0,00	860 700,00	860 700,00
2016	7 544 983,11	0,00	965 500,00	965 500,00
2017 1)	5 946 983,11	0,00	1 054 900,00	1 054 900,00
2018	4 359 983,11	0,00	1 193 700,00	1 193 700,00
2019	3 111 983,11	0,00	1 285 400,00	1 285 400,00
2020	2 101 983,11	0,00	1 359 800,00	1 359 800,00
2021	1 095 983,11	0,00	1 435 100,00	1 435 100,00
2022	438 000,00	0,00	1 505 300,00	1 505 300,00
2023	0,00	0,00	1 566 700,00	1 566 700,00

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań								
	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok.	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok	Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny)	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat)	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat)	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy
Lp	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6.1	9.7	9.7.1
Formuła	$\frac{([2.1.1.] + [2.1.3.1.] + [5.1])}{[1]}$	$\frac{([2.1.1.] - [2.1.1.1]) + ([2.1.3.1.] - [2.1.3.1.2]) + ([5.1] - [5.1.1])}{([1] - [15.1.1])}$		$\frac{([2.1.1.1.] + [2.1.1.1.1.] + [2.1.3.1.2.] + [5.1.1.1.] - [15.1.1])}{([1] - [15.1.1])}$	$\frac{([1.1.] - [15.1.1]) + [1.2.1.] - ([2.1.1.] + [15.2])}{([1] - [15.1.1])}$	średnia z trzech poprzednich lat [9.5]	średnia z trzech poprzednich lat [9.5]	[9.4]<=[9.6]	[9.4]<=[9.6.1]
2014	8,66%	8,66%	0,00	8,66%	7,50%	9,79%	11,00%	TAK	TAK
2015	7,43%	7,43%	0,00	7,43%	7,30%	7,79%	9,00%	TAK	TAK
2016	6,40%	6,40%	0,00	6,40%	7,53%	6,36%	7,56%	NIE	TAK
2017 1)	6,34%	6,34%	0,00	6,34%	7,38%	7,44%	7,44%	TAK	TAK
2018	5,81%	5,81%	0,00	5,81%	7,69%	7,40%	7,40%	TAK	TAK
2019	4,44%	4,44%	0,00	4,44%	7,54%	7,53%	7,53%	TAK	TAK
2020	3,48%	3,48%	0,00	3,48%	7,34%	7,54%	7,54%	TAK	TAK
2021	3,27%	3,27%	0,00	3,27%	7,43%	7,52%	7,52%	TAK	TAK
2022	2,07%	2,07%	0,00	2,07%	7,49%	7,44%	7,44%	TAK	TAK
2023	1,31%	1,31%	0,00	1,31%	7,53%	7,42%	7,42%	TAK	TAK

Wyszczególnienie	Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej	Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych										
		w tym na:		z tego:						Wydatki inwestycyjne kontynuowane	Nowe wydatki inwestycyjne	Wydatki majątkowe w formie dotacji
		Splaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych	Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego	Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	bieżące	majątkowe					
Lp	10	10.1	11.1	11.2	11.3	11.3.1	11.3.2	11.4	11.5	11.6		
Formuła					[11.3.1] + [11.3.2]							
2014	0,00	0,00	12 620 544,00	3 094 788,00	181 418,00	0,00	181 418,00	1 406 418,00	2 933 346,78	125 000,00		
2015	1 727 000,00	1 727 000,00	12 936 100,00	3 172 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	392 500,00	0,00		
2016	1 520 000,00	1 520 000,00	13 259 600,00	3 251 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	713 300,00	0,00		
2017 1)	1 598 000,00	1 598 000,00	13 591 100,00	3 332 900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	633 900,00	0,00		
2018	1 587 000,00	1 587 000,00	13 930 900,00	3 416 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	792 800,00	0,00		
2019	1 248 000,00	1 248 000,00	14 265 300,00	3 498 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 132 800,00	0,00		
2020	1 010 000,00	1 010 000,00	14 607 700,00	3 582 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 354 700,00	0,00		
2021	1 006 000,00	1 006 000,00	14 958 300,00	3 668 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 443 800,00	0,00		
2022	657 983,11	657 983,11	15 317 300,00	3 756 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 872 016,89	0,00		
2023	438 000,00	438 000,00	15 669 600,00	3 842 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 163 200,00	0,00		

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy								
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:	
		środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania			
Lp	12.1	12.1.1	12.1.1.1	12.2	12.2.1	12.2.1.1	12.3	12.3.1	12.3.2
Formuła									
2014	283 401,75	269 152,50	269 152,50	765 884,78	765 884,78	765 884,78	316 650,00	269 152,50	316 650,00
2015	103 568,50	98 361,15	98 361,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017 1)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:	Wydatki majątkowe na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:	Wydatki na wkład krajowy w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:
		finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania		w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania		w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania
Lp	12.4	12.4.1	12.4.2	12.5	12.5.1	12.6	12.6.1	12.7	12.7.1
Formuła									
2014	181 418,00	149 538,00	181 418,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017 1)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Kwoty dotyczące przejęcia i spłaty zobowiązań po samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz pokrycia ujemnego wyniku								
	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształconych samodzielnych zakładach opieki zdrowotnej	Dochody budżetowe z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa, o której mowa w art. 196 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.)	Wysokość zobowiązań podlegających umorzeniu, o którym mowa w art. 190 ustawy o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przejętych do końca 2011 r. na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej	Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej
Lp	12.8	12.8.1	13.1	13.2	13.3	13.4	13.5	13.6	13.7
Formuła									
2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017 1)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Dane uzupełniające o długi i jego spłacie						Dane dotyczące emitowanych obligacji przychodowych			
	Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych	Kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu	Wydatki zmniejszające dług	w tym:			Wynik operacji niekasowych wpływających na kwotę długu (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	Środki z przedsięwzięcia gromadzone na rachunku bankowym	w tym:	
				spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 14.3.3	związane z umowami zaliczanymi do tytułów dłużnych wliczanych do państwowego długu publicznego	wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji			środki na zaspokojenie roszczeń obligatariuszy	Wydatki bieżące z tytułu świadczenia emitenta należnego obligatariuszom, nieuwzględniane w limicie spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy
Lp	14.1	14.2	14.3	14.3.1	14.3.2	14.3.3	14.4	15.1	15.1.1	15.2
Formuła										
2014	2 166 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2015	1 493 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	1 160 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017 1)	1 160 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	1 149 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	810 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	572 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	568 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	219 983,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Objaśnienia wartości przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej na lata 2014 - 2023 Gminy Wiązownica

Uwagi ogólne:

W wieloletniej prognozie finansowej na lata 2014 - 2023 przyjęto wzrost kwot dochodów i wydatków bieżących (bez odsetek i prowizji od kredytów i pożyczek oraz dochodów i wydatków na projekt pn. „Czas na aktywność w Gminie Wiązownica”) o wskaźniki średniorocznej dynamiki inflacji (CPI), które zostały opublikowane przez Ministerstwo Finansów na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. W latach 2015 – 2017 wskaźniki są jednakowe i wynoszą 102,5%, w latach 2018 – 2022 wynoszą 102,4%, w roku 2023 - 102,3%.

Rokiem bazowym dla obliczeń dochodów i wydatków bieżących w tych latach jest rok 2014 tj. dane przyjęte w uchwale budżetowej Gminy Wiązownica na 2014 rok.

Dochody:

W przypadku dochodów bieżących z tytułu dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej projektu „Czas na aktywność w Gminie Wiązownica” przyjęto kwoty dochodów zgodnie z zawartą umową tj. w roku 2014 kwotę 283.401,75 zł, w roku 2015 kwotę 103.568,50 zł.

W zakresie dochodów majątkowych na lata 2015 – 2023 wykazano jedynie dochody ze sprzedaży majątku tj. drewna z lasów komunalnych oraz działek (na dzień sporządzenia prognozy nie planuje się otrzymywania w tych latach dotacji majątkowych).

Ze względu na utrzymujące się zainteresowanie osób fizycznych nabywaniem działek rekreacyjnych oraz pod budownictwo indywidualne założono dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości w latach 2015 – 2023 w wysokości:

- w latach 2015 – 2016 po 800.000,00 zł;
- w latach 2017 – 2018 po 700.000,00 zł;
- w latach 2019 - 2020 po 600.000,00 zł;
- w latach 2021 – 2023 po 500.000 zł.

Wartość szacunkową nieruchomości przyjęto w oparciu o średnie ceny z operatów szacunkowych rzeczoznawców majątkowych sporządzonych dla Gminy oraz ceny uzyskiwane w wyniku przeprowadzanych przetargów na sprzedaż działek a tereny przeznaczone do sprzedaży zostały wyznaczone po konsultacjach społecznych we wszystkich sołectwach i obejmują zarówno tereny pod budownictwo mieszkaniowe, jak i działki rekreacyjne w miejscowości Radawa oraz grunty rolne.

W związku z zaktualizowaniem kwot wydatków bieżących na utrzymanie lasów i pozyskanie drewna o wskaźnik inflacji, do prognozy dochodów majątkowych ze sprzedaży drewna na lata 2015 – 2023 przyjęto również zasadę przeliczenia wielkości sprzedaży planowanej w 2014 r. wskaźnikiem inflacji.

Na rok 2014 zostały zaplanowane dochody majątkowe w kwocie 2.115.884,78 zł, w tym:

- ze sprzedaży działek w kwocie 1.000.000,00 zł;
- ze sprzedaży drewna w kwocie 350.000,00 zł;
- z tytułu dofinansowania projektów realizowanych przy udziale środków Unii Europejskiej w kwocie 765.884,78 zł, z czego przypada na projekty:
 - 1) „Podkarpacki System e-Administracji Publicznej” kwota 149.538,00 zł;
 - 2) „Termomodernizacja budynków publicznych na terenie Gminy Wiązownica” kwota 473.346,78 zł (dotacja nie wpłynęła w roku 2013);
 - 3) „Budowa zadaszenia nad widownią amfiteatru na terenie GOWIR w Radawie” kwota 93.000,00 zł (dotacja nie wpłynęła w roku 2013);
 - 4) „Budowa wiaty tanecznej przy świetlicy wiejskiej w Surmaczówce” kwota 25.000,00 zł (dotacja nie wpłynęła w roku 2013);
 - 5) „Budowa wiaty tanecznej przy Domu Kultury w Zapałowie” kwota 25.000,00 zł (dotacja nie wpłynęła w roku 2013).

Wydatki:

Wydatki bieżące na projekt „Czas na aktywność w Gminie Wiązownica” przyjęto zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie w wysokości: 2014 r. – 316.650,00 zł, 2015 r. – 115.719,00 zł.

Wydatki na obsługę długu zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat już zaciągniętych kredytów oraz pożyczek i przewidywanego oprocentowania tychże zobowiązań (przyjęto wzrost oprocentowania w kolejnych latach średnio o 0,25%). Uwzględniono również koszty związane z obsługą planowanego do zaciągnięcia w roku 2014 w wysokości 3.660.000,00 zł długu.

Pozycja „Wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem organów JST” obejmuje wydatki bieżące i majątkowe (łącznie z wydatkami na wynagrodzenia oraz składkami od nich naliczanymi) planowane w rozdziale 75022 „Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)” oraz w rozdziale 75023 „Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)”. W wydatkach tych ujęto również koszty związane z poborem podatków i opłat lokalnych (w tym koszty osobowe pracowników realizujących zadania w zakresie gospodarki odpadami).

Nie planuje się wydatków z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji (Gmina dotychczas ich nie udzielała).

W ramach przedsięwzięć określonych w załączniku nr 2 do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wykazano jedną pozycję tj. "Podkarpacki System e-Administracji Publicznej". Przedsięwzięcie jest realizowane w latach 2012 – 2014 i jest to projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej (pkt 1 lit. a załącznika Nr 2).

Przychody.

Planuje się w roku 2014 przychody budżetu z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 3.660.000 zł. Przychody te zostaną przeznaczone na:

- na sfinansowanie planowanego deficytu w kwocie 1.494.000,00 zł;
- na spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów w kwocie 2.166.000,00 zł.

Na lata 2015 - 2023 przyjęto założenie, że zostaną wypracowane nadwyżki budżetowe w wysokości równej rozchodom, które w całości zostaną przeznaczone na spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów, dlatego też w tych latach nie zaplanowano nowych przychodów.

Rozchody.

Wysokość rozchodów z tytułu spłat rat kapitałowych zaciągniętych kredytów i pożyczek zaplanowano w kwotach i terminach wynikających z zawartych umów.

Rozchody z tytułu planowanego do zaciągnięcia w roku 2014 długu w kwocie 3.660.000 zł przyjęto przy założeniu 10-letniego okresu kredytowania i wysokościach spłat:

- w roku 2015 – 234.000 zł;
- w roku 2016 – 360.000 zł;
- w latach 2017 - 2023 po 438.000 zł.

Nie planuje się udzielania pożyczek przez Gminę.

Wykaz przedsięwzięć do WPF

Załącznik Nr 2 do uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Wiązownica na lata 2014 - 2023

kwoty w
zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2014	Limit 2015	Limit 2016	Limit 2017	Limit zobowiązań
			od	do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				578 196,00	181 418,00	0,00	0,00	0,00	181 418,00
1.a	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.b	- wydatki majątkowe				578 196,00	181 418,00	0,00	0,00	0,00	181 418,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009.r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240,z późn.zm.), z tego:				578 196,00	181 418,00	0,00	0,00	0,00	181 418,00
1.1.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				578 196,00	181 418,00	0,00	0,00	0,00	181 418,00
1.1.2.1	Podkarpacki System e-Administracji Publicznej - Zapewnienie dostępu oraz umożliwienie komunikowania się obywateli z sektorem publicznym przy wykorzystaniu systemów teleinformatycznych	URZĄD GMINY WIAZOWNICA	2011	2014	578 196,00	181 418,00	0,00	0,00	0,00	181 418,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2),z tego				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

UCHWAŁA NR XXXV/304/2014
RADY GMINY WIĄZOWNICA

z dnia 27 stycznia 2014 r.

Uchwała budżetowa Gminy Wiązownica na 2014 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, pkt 10 i art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.), art. 211 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.) Rada Gminy Wiązownica uchwala co następuje:

§ 1.

1. Określa się dochody budżetu gminy w kwocie 29.411.247,53 zł z tego:
- dochody bieżące w kwocie 27.295.362,75 zł
 - dochody majątkowe w kwocie 2.115.884,78 zł
2. Określa się wydatki budżetu gminy w kwocie 30.905.247,53 zł z tego:
- wydatki bieżące w kwocie 26.440.482,75 zł
 - wydatki majątkowe w kwocie 4.464.764,78 zł
3. Określa się deficyt budżetu gminy w kwocie 1.494.000,00 zł
4. Źródłami pokrycia deficytu będą:
- długoterminowe kredyty i pożyczki w kwocie 1.494.000,00 zł
5. Określa się przychody budżetu w kwocie 3.660.000,00 zł; z tego:
- § 952 „Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym” w kwocie 3.660.000,00 zł
6. Określa się rozchody budżetu w kwocie 2.166.000,00zł; z tego:
- § 992 „Spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów” w kwocie 2.166.000,00 zł.

§ 2.

Określa się limity zobowiązań z tytułu zaciąganych pożyczek i kredytów w kwocie 5.660.000,00 zł; z tego:

1. na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w kwocie 2.000.000,00 zł;
2. na finansowanie planowanego deficytu w kwocie 1.494.000,00 zł;
3. na spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów w kwocie 2.166.000,00 zł.

§ 3.

Określa się szczególne zasady wykonywania budżetu w 2014 roku, wynikające z odrębnych ustaw, tj.:

1. W myśl art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

2. W myśl art. 403 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska do zadań własnych gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21-25, 29, 31, 32 i 38-42 w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4-6, stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy.

3. W myśl art. 6r ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, o których mowa w art. 6r ust. 2 pkt 1, 2 i 3 ustawy.

§ 4.

Wyodrębnia się wydatki na doksztalcanie nauczycieli w kwocie 61.010,00 zł; z tego:
- dział 801 „Oświata i wychowanie” w kwocie 61.010,00 zł.

§ 5.

1. Tworzy się rezerwę ogólną w kwocie 50.000,00 zł;
2. Tworzy się rezerwę celową w kwocie 275.600,00 zł; z tego na:
 - a) realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego w kwocie 66.900,00 zł;
 - b) odprawy emerytalne i rentowe dla nauczycieli oraz pracowników obsługi szkół, wzrost wynagrodzeń dla nauczycieli z tytułu uzyskania stopnia awansu zawodowego, w kwocie 94.600,00 zł;
 - c) zasiłki na zagospodarowanie dla nauczycieli w kwocie 14.100,00 zł;
 - d) zadania inwestycyjne, z wyjątkiem zadań stanowiących przedsięwzięcia w kwocie 100.000,00 zł.

§ 6.

Określa się dotację przedmiotową dla Zakładu Gospodarki Komunalnej w Wiązownicy w kwocie 470.443,00 zł z tytułu dopłaty do 1 m³ :
- dostarczanej wody (288.720 m³ x 0,28) 80.842,00 zł
- odprowadzanych ścieków (177.900 m³ x 2,19) 389.601,00 zł.

§ 7.

Wyodrębnia się dochody i wydatki budżetu Gminy :

1. Związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zleconych gminie odrębnymi ustawami; DOCHODY:

Dział Rozdział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/ źródło	Kwota zł
750		Administracja publiczna	108 441,00
75011		Urzędy wojewódzkie	108 341,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	108 341,00
	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	108 341,00
75045		Kwalifikacja wojskowa	100,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	100,00
	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	100,00
751		Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony	1 654,00

		prawa oraz sądownictwa	
75101		Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	1 654,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	1 654,00
	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	1 654,00
852		Pomoc społeczna	4 315 600,00
85212		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4 301 300,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	4 301 300,00
	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	4 301 300,00
85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	14 300,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	14 300,00
	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	14 300,00
		Ogółem dochody:	4 425 695,00

WYDATKI:

Dział Rozdział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/ zadanie	Kwota zł
750		Administracja publiczna	108 441,00
75011		Urzędy wojewódzkie	108 341,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	108 341,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	108 341,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	108 341,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	80 341,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	8 000,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	18 000,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	2 000,00
75045		Kwalifikacja wojskowa	100,00

		WYDATKI BIEŻĄCE	100,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	100,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	100,00
	4300	Zakup usług pozostałych	100,00
751		Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 654,00
75101		Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	1 654,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	1 654,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	1 654,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	1 654,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 654,00
852		Pomoc społeczna	4 315 600,00
85212		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4 301 300,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	4 301 300,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	203 700,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	186 000,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	82 000,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	6 400,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	95 200,00
		(w tym za podopiecznych 79.200)	
	4120	Składki na Fundusz Pracy	2 200,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	200,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	17 700,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	100,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	100,00
	4300	Zakup usług pozostałych	12 500,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	200,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	2 200,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	800,00
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	800,00

		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	4 097 600,00
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	780,00
	3110	Świadczenia społeczne	4 096 820,00
85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	14 300,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	14 300,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	14 300,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	14 300,00
	4130	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	14 300,00
		Ogółem wydatki:	4 425 695,00

2. Związane z realizacją zadań w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
DOCHODY:

Dział Rozdział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/ źródło	Kwota zł
801		Oświata i wychowanie	129 000,00
80104		Przedszkola	129 000,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	129 000,00
	2310	Dotacje celowe otrzymane z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	129 000,00
		- zwrot kosztów dotacji z tytułu uczęszczania dzieci z terenu Gminy Miejskiej Jarosław oraz Gminy Jarosław do przedszkola niepublicznego w Szówsku	
		Ogółem dochody:	129 000,00

WYDATKI:

Dział Rozdział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/ zadanie	Kwota zł
801		Oświata i wychowanie	129 000,00
80104		Przedszkola	129 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	129 000,00
		z tego:	
		1) dotacje na zadania bieżące	129 000,00

	2540	Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	129 000,00
		Ogółem wydatki:	129 000,00

§ 8.

Wyodrębnia się dochody i wydatki budżetu gminy związane ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu Gminy wynikającymi z ustawy:

1. z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; DOCHODY:

Dział Rozdział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/ źródło	Kwota zł
756		Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	141 000,00
75618		Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	141 000,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	141 000,00
	0480	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	141 000,00
		Ogółem dochody:	141 000,00

WYDATKI:

Dział Rozdział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/ zadanie	Kwota zł
851		Ochrona zdrowia	141 000,00
85153		Zwalczanie narkomanii	15 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	15 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	15 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	1 000,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	1 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	14 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4 800,00
	4300	Zakup usług pozostałych	8 500,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	200,00
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	500,00
85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	126 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	126 000,00

		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	126 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	37 500,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	500,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	37 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	88 500,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	40 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	46 000,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	200,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	1 500,00
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	800,00
		Ogółem wydatki:	141 000,00

2. z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; DOCHODY:

Dział Rozdział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/źródło	Kwota zł
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10 000,00
90019		Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	10 000,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	10 000,00
	0690	Wpływy z różnych opłat – za korzystanie ze środowiska oraz administracyjne kary pieniężne powiększone o oprocentowanie	10 000,00
		Ogółem dochody	10 000,00

WYDATKI:

Dział Rozdział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/ zadanie	Kwota zł
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10 000,00
90001		Gospodarka ściekowa i ochrona wód	2 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	2 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	2 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	2 000,00
	4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	2 000,00
		- badanie stanu środowiska (czystości wody w zalewie w Radawie – własność gminy)	

90002		Gospodarka odpadami	2 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	2 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	2 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	2 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	2 000,00
		- transport i utylizacja odpadów komunalnych (w tym eternitu)	
90004		Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	4 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	4 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	4 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	4 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 500,00
	4300	Zakup usług pozostałych	500,00
		- urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień	
90006		Ochrona gleby i wód podziemnych	2 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	2 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	2 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	2 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	2 000,00
		- wydatki na edukację w zakresie działań wpływających na stan gleby i wód (m.in. w zakresie stosowania substancji chemicznych)	
		Ogółem wydatki:	10 000,00

3. z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach; DOCHODY:

Dział Rozdział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/źródło	Kwota zł
756		Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	560 000,00
75618		Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	560 000,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	560 000,00
	0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw – opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	560 000,00

		Ogółem dochody	560 000,00
--	--	----------------	------------

WYDATKI:

Dział Rozdział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/ zadanie	Kwota zł
750		Administracja publiczna	73 900,00
75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	73 900,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	73 900,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	73 400,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	70 300,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	49 000,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	1 100,00
	4100	Wynagrodzenia agencyjno - prowizyjne	10 000,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	9 000,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	1 200,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	3 100,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	100,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	300,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 700,00
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 000,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	500,00
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	500,00
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	486 100,00
90002		Gospodarka odpadami	486 100,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	486 100,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	486 100,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	486 100,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 700,00
	4300	Zakup usług pozostałych	483 400,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	1 000,00
		Ogółem wydatki:	560 000,00

§ 9.

Upoważnia się Wójta Gminy do:

- 1) dokonywania zmian w planie wydatków na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy, z wyłączeniem przeniesień wydatków między działami;
- 2) dokonywania zmian w planie wydatków majątkowych, z wyłączeniem przeniesień wydatków między działami;
- 3) lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach w innych bankach;
- 4) zaciągania kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu do kwoty 2.000.000,00 zł.

§ 10.

Ustala się planowane dochody budżetu Gminy w układzie dział, rozdział, paragraf klasyfikacji budżetowej

Dział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/ źródło	Kwota
Rozdział			zł
020		Leśnictwo	350 000,00
02001		Gospodarka leśna	350 000,00
		DOCHODY MAJĄTKOWE	350 000,00
	0870	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych – sprzedaż drewna	350 000,00
700		Gospodarka mieszkaniowa	1 452 985,04
70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	1 452 985,04
		DOCHODY BIEŻĄCE	172 900,00
	0470	Wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości	36 900,00
		- opłata za zarząd nieruchomości gminnych 34.000,00 zł	
		- opłata za użytkowanie wieczyste nieruchomości gminnych 2.900,00 zł	
	0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	136 000,00
		- czynsz dzierżawny działek gminnych 95.000,00 zł	
		- czynsz najmu lokali mieszkalnych i użytkowych 41.000,00 zł	
		DOCHODY MAJĄTKOWE	1 280 085,04
	0770	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	1 000 000,00
		- wpływy ze sprzedaży działek gminnych 1.000.000 zł	
	6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których	280 085,04

		mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	
		- dofinansowanie ze środków EFRR projektu pn. "Termomodernizacja budynków publicznych na terenie Gminy Wiązownica " (budynku WDK w Szówsku, budynku GCK w Wiązownicy, budynku świetlicy wiejskiej w Manasterzu, budynku administracyjno-magazynowego w Wiązownicy) w kwocie 137 085,04 zł	
		- dofinansowanie ze środków EFRROW projektu pn. "Budowa wiaty tanecznej przy świetlicy wiejskiej w Surmaczówce" w kwocie 25 000,00 zł	
		- dofinansowanie ze środków EFRROW projektu pn. "Budowa wiaty tanecznej przy Domu Kultury w Zapałowie" w kwocie 25 000,00 zł	
		- dofinansowanie ze środków EFRROW projektu pn. "Budowa zadaszenia nad widownią amfiteatru na terenie GOWIR w Radawie" w kwocie 93 000,00 zł	
720		Informatyka	149 538,00
72095		Pozostała działalność	149 538,00
		DOCHODY MAJĄTKOWE	149 538,00
	6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	149 538,00
		- dofinansowanie ze środków EFRR projektu pn. „Podkarpacki System e-Administracji Publicznej PSeAP”	
750		Administracja publiczna	140 045,05
75011		Urzędy wojewódzkie	108 441,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	108 441,00
	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	108 341,00
	2360	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	100,00
75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	31 504,05
		DOCHODY BIEŻĄCE	900,00
	0970	Wpływy z różnych dochodów – z tytułu wykonywania czynności płatnika	900,00

		DOCHODY MAJĄTKOWE	30 604,05
	6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	30 604,05
		- dofinansowanie ze środków EFRR projektu pn. „Termomodernizacja budynków publicznych na terenie Gminy Wiązownica” (budynku UG w Wiązownicy)	
75045		Kwalifikacja wojskowa	100,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	100,00
	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	100,00
751		Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 654,00
75101		Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	1 654,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	1 654,00
	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami.	1 654,00
756		Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	7 968 862,00
75601		Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	2 000,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	2 000,00
	0350	Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	2 000,00
75615		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	2 583 300,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	2 583 300,00
	0310	Podatek od nieruchomości	2 200 000,00
	0320	Podatek rolny	17 000,00
	0330	Podatek leśny	255 000,00
	0340	Podatek od środków transportowych	107 000,00

	0500	Podatek od czynności cywilnoprawnych	100,00
	0690	Wpływy z różnych opłat – za czynności egzekucyjne i koszty upomnień	200,00
	0910	Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	4 000,00
75616		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	1 470 000,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	1 470 000,00
	0310	Podatek od nieruchomości	690 000,00
	0320	Podatek rolny	433 000,00
	0330	Podatek leśny	13 900,00
	0340	Podatek od środków transportowych	206 000,00
	0360	Podatek od spadków i darowizn	6 000,00
	0430	Wpływy z opłaty targowej	100,00
	0500	Podatek od czynności cywilnoprawnych	105 000,00
	0690	Wpływy z różnych opłat – za czynności egzekucyjne i koszty upomnień	5 000,00
	0910	Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	11 000,00
75618		Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	754 000,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	754 000,00
	0410	Wpływy z opłaty skarbowej	28 000,00
	0460	Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	15 000,00
	0480	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	141 000,00
	0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw – opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	560 000,00
	0590	Wpływy z opłat za koncesje i licencje	10 000,00
75621		Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	3 159 562,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	3 159 562,00
	0010	Podatek dochodowy od osób fizycznych	3 126 562,00
	0020	Podatek dochodowy od osób prawnych	33 000,00
758		Różne rozliczenia	14 046 484,00
75801		Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu	9 582 470,00

		terytorialnego	
		DOCHODY BIEŻĄCE	9 582 470,00
	2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa	9 582 470,00
75807		Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin	4 068 363,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	4 068 363,00
	2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa	4 068 363,00
75814		Różne rozliczenia finansowe	37 000,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	37 000,00
	0920	Pozostałe odsetki	37 000,00
		- odsetki od środków na rachunkach bankowych	
75831		Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin	358 651,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	358 651,00
	2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa	358 651,00
801		Oświata i wychowanie	442 151,90
80101		Szkoły podstawowe	312 751,90
		DOCHODY BIEŻĄCE	7 400,00
	0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	3 700,00
		- czynsz najmu lokali mieszkalnych	
	0920	Pozostałe odsetki	1 800,00
		- odsetki od środków na rachunkach bankowych	
	0970	Wpływy z różnych dochodów	1 900,00
		- z tytułu wykonywania czynności płatnika	
		DOCHODY MAJĄTKOWE	305 351,90
	6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	305 351,90
		- dofinansowanie ze środków EFRR projektu pn. "Termomodernizacja budynków publicznych na terenie	

		Gminy Wiązownica " (budynku Szkoły Podstawowej w Ryszkowej Woli)	
80104		Przedszkola	129 000,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	129 000,00
	2310	Dotacje celowe otrzymane z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	129 000,00
80110		Gimnazja	400,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	400,00
	0920	Pozostałe odsetki	200,00
		(odsetki od środków na rachunkach bankowych)	
	0970	Wpływy z różnych dochodów – z tytułu wykonywania czynności płatnika	200,00
852		POMOC SPOŁECZNA	4 849 121,75
85212		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4 347 300,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	4 347 300,00
	0920	Pozostałe odsetki	5 000,00
		- od nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, zaliczek alimentacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego	
	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	4 301 300,00
	2360	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	18 000,00
	2910	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	23 000,00
		– z tytułu zwrotów nienależnie pobranych w latach poprzednich świadczeń rodzinnych	
85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	19 300,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	19 300,00

	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	14 300,00
	2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)	5 000,00
85214		Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	62 100,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	62 100,00
	2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)	62 100,00
85216		Zasiłki stałe	37 300,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	37 300,00
	2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)	37 300,00
85219		Ośrodki pomocy społecznej	383 121,75
		DOCHODY BIEŻĄCE	383 121,75
	0920	Pozostałe odsetki	300,00
		(odsetki od środków na rachunkach bankowych)	
	0970	Wpływy z różnych dochodów	500,00
		– z tytułu wykonywania czynności płatnika	
	2007	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	269 152,50
	2009	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	14 249,25
		- dofinansowanie w ramach POKL ze środków EFS projektu pn. „Czas na aktywność w Gminie Wiązownica”	
	2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)	98 920,00
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10 100,00
90019		Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	10 000,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	10 000,00

	0690	Wpływy z różnych opłat – za korzystanie ze środowiska oraz administracyjne kary pieniężne powiększone o oprocentowanie	10 000,00
90020		Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat produktowych	100,00
		DOCHODY BIEŻĄCE	100,00
	0400	Wpływy z opłaty produktowej	100,00
926		Kultura fizyczna i sport	305,79
92601		Obiekty sportowe	305,79
		DOCHODY MAJĄTKOWE	305,79
	6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	305,79
		- dofinansowanie ze środków EFRR projektu pn. "Termomodernizacja budynków publicznych na terenie Gminy Wiązownica " (budynki zaplecza "ORLIK" w Radawie, Wiązownicy i Piwodzie)	
		Ogółem dochody budżetu:	29 411 247,53

§ 11.

Ustala się planowane wydatki budżetu gminy w układzie dział, rozdział, paragraf klasyfikacji budżetowej

Dział	Paragraf	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu/ zadanie	Kwota
Rozdział			zł
010		Rolnictwo i łowiectwo	35 500,00
01008		Melioracje wodne	26 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	26 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	26 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	500,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	500,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	25 500,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	24 500,00

01030		Izby rolnicze	9 500,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	9 500,00
		z tego:	
		1) dotacja na zadania bieżące	9 500,00
	2850	Wpłaty na rzecz Izby rolniczej	9 500,00
020		Leśnictwo	443 400,00
02001		Gospodarka leśna	443 400,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	443 400,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	442 400,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	107 100,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	78 000,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	6 100,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	15 000,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	1 000,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	7 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	335 300,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 100,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	200,00
	4300	Zakup usług pozostałych	305 000,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	6 400,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	2 200,00
	4500	Pozostałe podatki na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	20 200,00
	4530	Podatek od towarów i usług (VAT)	200,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 000,00
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	1 000,00
400		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	180 842,00
40002		Dostarczanie wody	180 842,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	80 842,00
		z tego:	
		1) dotacja na zadania bieżące	80 842,00

	2650	Dotacja przedmiotowa z budżetu dla zakładu budżetowego	80 842,00
		WYDATKI MAJĄTKOWE	100 000,00
		1) Inwestycje i zakupy inwestycyjne	100 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	100 000,00
		- rozbudowa sieci wodociągowych	
600		Transport i łączność	1 498 766,00
60013		Drogi publiczne wojewódzkie	161 300,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	5 500,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostki budżetowej	5 500,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	5 500,00
	4430	Różne opłaty i składki	5 500,00
		(opłaty za zajęcie pasa dróg wojewódzkich)	
		WYDATKI MAJĄTKOWE	155 800,00
		1) Inwestycje i zakupy inwestycyjne	155 800,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	30 800,00
		- pomoc rzeczowa dla Samorządu Województwa Podkarpackiego w formie opracowania dokumentacji technicznej na realizację zadań publicznych:	
		1. pn. „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 870 Sieniawa-Jarosław, w miejscowości Nielepkowice” w kwocie 24.600 zł;	
		2. pn. „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 865 Bełzec-Jarosław, w miejscowości Ryszkowa Wola” w kwocie 6.00 zł	
	6300	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	125 000,00
		- pomoc finansowa dla Samorządu Województwa Podkarpackiego na realizację zadań publicznych:	
		1. pn. „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 870 Sieniawa – Jarosław, w miejscowości Nielepkowice” w kwocie 100.000 zł	
		2. pn. „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 865 Bełzec – Jarosław, w miejscowości Ryszkowa Wola” w kwocie 25.000 zł.	

60014		Drogi publiczne powiatowe	16 300,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	16 300,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostki budżetowej	16 300,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	16 300,00
	4430	Różne opłaty i składki	16 300,00
		(opłaty za zajęcie pasa dróg powiatowych)	
60016		Drogi publiczne gminne	975 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	230 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	230 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	2 000,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	100,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	1 900,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	228 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	100 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	50 000,00
		/remonty dróg gminnych/	
	4300	Zakup usług pozostałych	78 000,00
		WYDATKI MAJĄTKOWE	745 000,00
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	745 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	745 000,00
		Przebudowa drogi gminnej w m. Wiązownica (nr ewid. działek 1219; 1223) -46 722,17 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Wiązownica(nr ewid. działek 965; 963) - 37 770,91 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Wiązownica (nr ewid. działek 1219; 1203) - 20 790,94 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Szówsko (boczna ul. Parkowej) (nr ewid. działek 723) - 14 260,01 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Szówsko (boczna ul. Sanowej) - łącznik (nr ewid. działek 421) - 10 587,23 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Szówsko, ul. Sanowa (nr ewid. działek 653) - 126 257,88 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Szówsko (za cmentarzem)	

		(nr ewid. działek 1016) – 30 307,45 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Szówsko, ul. Sportowa (nr ewid. działek 957) - 4 782,24 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Ryszkowa Wola (nr ewid. działek 238/9) - 29 443,62 zł	
		Przebudowa drogi w m. Zapałów, Parking – 10 332,00 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Zapałów (nr ewid. działek 1217) - 33 142,35 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m.Zapałów (nr ewid. działek 1216/3) - 16 684,09 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Radawa (Kliszówka) - 58 698,06 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m.Radawa (GOWiR) (nr ewid. działek 604; 605/2) – 53 813,85 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Piwoda (nr ewid. działek 965; 963) - 96 771,48 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Radawa dz. Nr 153 - 54 862,92 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Nielepkowice Nr ewid. Gr 370 - 50 460,14 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Manasterz (nr ewid. działek 494) - 25 983,50 zł	
		Przebudowa drogi gminnej w m. Nielepkowice Nr ewid. Gr 206 - 23 329,16 zł	
60017		Drogi wewnętrzne	204 166,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	54 166,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostki budżetowej	54 166,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	500,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	500,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	53 666,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 166,00
	4270	Zakup usług remontowych	48 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	2 500,00
		WYDATKI MAJĄTKOWE	150 000,00
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	150 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	150 000,00
		- Modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych –	

		150.000 zł	
60095		Pozostała działalność	142 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	142 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostki budżetowej	141 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	120 800,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	74 000,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	5 400,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	13 000,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	1 400,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	27 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	20 200,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	10 000,00
	4260	Zakup energii	2 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	2 000,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	400,00
	4300	Zakup usług pozostałych	3 000,00
	4430	Różne opłaty i składki	200,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	2 600,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 000,00
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	1 000,00
700		Gospodarka mieszkaniowa	1 853 746,78
70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	1 853 746,78
		WYDATKI BIEŻĄCE	1 084 500,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostki budżetowej	1 084 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	48 800,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	6 000,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	800,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	42 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	1 035 200,00

	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	50 000,00
	4260	Zakup energii	35 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	20 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	200 000,00
	4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	500,00
	4430	Różne opłaty i składki	7 500,00
	4480	Podatek od nieruchomości	714 000,00
	4500	Pozostałe podatki na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	200,00
	4510	Opłaty na rzecz budżetu państwa	1 000,00
	4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	1 000,00
	4530	Podatek od towarów i usług (VAT)	1 000,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	5 000,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	500,00
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	500,00
		WYDATKI MAJĄTKOWE	769 246,78
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	769 246,78
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	756 246,78
		- kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej centrum wsi Cetula – 208.000,00 zł	
		- rozbudowa budynku WDK w Szówsku – 220.000,00 zł	
		- rozbudowa świetlicy wiejskiej w Manasterzu – 40.000,00 zł	
		- budowa parkingu w Szówsku (obok cmentarza parafialnego) – 140.000 zł	
		- rozbudowa budynku świetlicy wiejskiej w m. Wólka Zapałowska (sanitariaty) – 20.000 zł	
		- utwardzenie nawierzchni działki nr ewid. 1530/1 – 128.246,78 zł	
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	13 000,00
		Zakup nieruchomości gruntowej w Wiązownicy	
	710	Działalność usługowa	497 000,00
	71004	Plany zagospodarowania przestrzennego	60 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	60 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostki budżetowej	60 000,00

		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	10 000,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	10 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	50 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	50 000,00
71035		Cmentarze	437 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	17 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostki budżetowej	17 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	5 000,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	100,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	4 900,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	12 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 000,00
	4260	Zakup energii	5 200,00
	4300	Zakup usług pozostałych	3 000,00
	4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	2 800,00
		WYDATKI MAJĄTKOWE	420 000,00
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	420 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	420 000,00
		- budowa domu pogrzebowego na cmentarzu komunalnym w m. Piwoda (projekt i stan surowy) – 210.000,00 zł	
		- budowa domu pogrzebowego na cmentarzu komunalnym w m. Ryszkowa Wola (projekt i stan surowy) – 210.000,00 zł	
720		Informatyka	181 418,00
72095		Pozostała działalność	181 418,00
		WYDATKI MAJĄTKOWE	181 418,00
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	181 418,00
		1.1) wydatki na programy finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	

	6067	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	149 538,00
	6069	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	31 880,00
		- realizacja projektu „Podkarpacki System	
		e-Administracji Publicznej” „PSeAP”	
750		Administracja publiczna	3 370 288,00
75011		Urzędy wojewódzkie	166 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	166 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	165 500,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	156 200,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	119 400,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	9 600,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	23 000,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	3 200,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	1 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	9 300,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	5 000,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	200,00
	4300	Zakup usług pozostałych	500,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	500,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	2 200,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	100,00
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	800,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	500,00
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	500,00
75022		Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)	109 888,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	109 888,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	4 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	4 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 400,00
	4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	600,00

		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	105 888,00
	3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	105 888,00
75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	2 984 900,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	2 984 900,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	2 968 400,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	2 422 900,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 832 000,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	144 100,00
	4100	Wynagrodzenia agencyjno - prowizyjne	40 000,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	305 000,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	39 800,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	62 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	545 500,00
	4140	Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	20 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	75 000,00
	4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	5 000,00
	4260	Zakup energii	100 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	30 000,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	8 100,00
	4300	Zakup usług pozostałych	174 000,00
	4350	Zakup usług dostępu do sieci Internet	3 400,00
	4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	14 000,00
	4370	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej	11 000,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	25 300,00
	4430	Różne opłaty i składki	5 000,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	51 700,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	9 000,00
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	14 000,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	16 500,00

	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	16 500,00
75045		Kwalifikacja wojskowa	100,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	100,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	100,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	100,00
	4300	Zakup usług pozostałych	100,00
75075		Promocja jednostek samorządu terytorialnego	33 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	33 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	33 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	500,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	500,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	32 500,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	2 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	30 000,00
	4430	Różne opłaty i składki	500,00
75095		Pozostała działalność	76 400,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	76 400,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	14 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	14 000,00
	4430	Różne opłaty i składki	14 000,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	62 400,00
	3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	62 400,00
751		Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 654,00
75101		Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	1 654,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	1 654,00
		z tego:	

		1) wydatki jednostek budżetowych	1 654,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	1 654,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 654,00
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	227 000,00
75404		Komendy wojewódzkie Policji	8 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	8 000,00
		z tego:	
		1) dotacje na zadania bieżące	8 000,00
	3000	Wpłaty jednostek na fundusz celowy	8 000,00
		Wpłata na Fundusz Wsparcia Policji	
		- na zakup niezbędnych towarów i usług dla Posterunku Policji w Wiązownicy	
75412		Ochotnicze straże pożarne	218 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	163 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	143 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	34 000,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	1 000,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	33 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	109 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	59 000,00
	4260	Zakup energii	15 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	12 000,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	4 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	10 000,00
	4430	Różne opłaty i składki	9 000,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	20 000,00
	3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	20 000,00
		WYDATKI MAJĄTKOWE	55 000,00
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	55 000,00
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	55 000,00

		Zakup samochodu strażackiego dla OSP Piwoda	
75421		Zarządzanie kryzysowe	1 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	1 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	1 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	1 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 000,00
757		Obsługa długu publicznego	390 000,00
75702		Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego	390 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	390 000,00
		z tego:	
		1) obsługa długu jednostki samorządu terytorialnego	390 000,00
	8010	Rozliczenia z bankami związane z obsługą długu publicznego	10 000,00
	8110	Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek	380 000,00
758		Różne rozliczenia	325 600,00
75818		Rezerwy ogólne i celowe	325 600,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	225 600,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	225 600,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	225 600,00
	4810	Rezerwy	225 600,00
		- ogólna 50.000 zł	
		- celowe 175.600 zł	
		WYDATKI MAJĄTKOWE	100 000,00
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	100 000,00
	6800	Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne	100 000,00
		- celowe 100.000 zł	
801		Oświata i wychowanie	12 181 910,00
80101		Szkoły podstawowe	7 461 900,00

		WYDATKI BIEŻĄCE	6 954 900,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	6 636 400,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	5 607 200,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4 251 000,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	374 000,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	843 600,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	122 600,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	16 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	1 029 200,00
	4140	Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	114 000,00
	4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	12 000,00
	4260	Zakup energii	502 000,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	6 100,00
	4300	Zakup usług pozostałych	91 000,00
	4350	Zakup usług dostępu do sieci Internet	2 100,00
	4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	2 000,00
	4370	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej	10 000,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	6 500,00
	4430	Różne opłaty i składki	13 000,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	264 000,00
	4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	1 000,00
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	3 500,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	318 500,00
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (w tym pomoc zdrowotna dla nauczycieli 11.260)	318 500,00
		WYDATKI MAJĄTKOWE	507 000,00
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	507 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	507 000,00

		- budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Manasterzu (projekt) – 30.000zł	
		- budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Mołodyczu – 200.000,00 zł	
		- wykonanie robót budowlanych – izolacja ścian fundamentowych wraz z drenażem opaskowym budynku SP w Piwodzie – 100.000,00 zł	
		-wykonanie elewacji i pokrycia na budynku zaplecza sali gimnastycznej SP w Zapałowie – 60.000,00 zł	
		-rozbudowa budynku SP w Zapałowie (szatnia) – 50.000,00 zł	
		- budowa parkingu przy SP w Wiązownicy – 52.000 zł	
		- wykonanie monitoringu w ZS w Szówsku – 5.000 zł	
		- wykonanie monitoringu w ZS w Wiązownicy- – 5.000 zł	
		- wykonanie monitoringu w ZS w Zapałowie – 5.000 zł	
80103		Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	739 890,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	739 890,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	696 090,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	655 270,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	494 700,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	44 100,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	101 800,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	14 670,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	40 820,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 500,00
	4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	5 500,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	31 820,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	42 900,00
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	42 900,00
		(w tym pomoc zdrowotna dla nauczycieli 1.480)	
		3) dotacje na zadania bieżące	900,00
	2310	Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	900,00

80104		Przedszkola	438 700,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	438 700,00
		z tego:	
		1) dotacje na zadania bieżące	438 700,00
	2310	Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	11 700,00
	2540	Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	427 000,00
80110		Gimnazja	2 971 450,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	2 971 450,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	2 816 950,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	2 523 350,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 919 600,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	160 000,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	383 500,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	55 250,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	5 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	293 600,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	19 000,00
	4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	4 000,00
	4260	Zakup energii	120 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	5 000,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	2 500,00
	4300	Zakup usług pozostałych	13 000,00
	4350	Zakup usług dostępu do sieci Internet	500,00
	4370	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej	1 400,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	2 500,00
	4430	Różne opłaty i składki	6 000,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	119 700,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	154 500,00

	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (w tym pomoc zdrowotna dla nauczycieli 5.540)	154 500,00
80113		Dowożenie uczniów do szkół	251 200,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	251 200,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	172 200,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	20 800,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	3 000,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	17 800,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	151 400,00
	4300	Zakup usług pozostałych	151 400,00
		2) dotacje na zadania bieżące	79 000,00
	2360	Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	79 000,00
80146		Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	61 010,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	61 010,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	61 010,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	61 010,00
	4300	Zakup usług pozostałych	50 010,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	11 000,00
80148		Stołówki szkolne	196 400,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	196 400,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	196 400,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	190 600,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	148 500,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	10 600,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	27 500,00

	4120	Składki na Fundusz Pracy	4 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	5 800,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	5 800,00
80195		Pozostała działalność	61 360,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	61 360,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	61 360,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	61 360,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	61 360,00
851		Ochrona zdrowia	141 000,00
85153		Zwalczanie narkomanii	15 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	15 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	15 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	1 000,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	1 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	14 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4 800,00
	4300	Zakup usług pozostałych	8 500,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	200,00
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	500,00
85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	126 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	126 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	126 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	37 500,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	500,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	37 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	88 500,00

	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	40 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	46 000,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	200,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	1 500,00
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	800,00
852		Pomoc społeczna	5 504 121,75
85201		Placówki opiekuńczo wychowawcze	300,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	300,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	300,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	300,00
	4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	300,00
85202		Domy pomocy społecznej	68 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	68 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	68 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	68 000,00
	4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	68 000,00
85204		Rodziny zastępcze	5 400,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	5 400,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	5 400,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	5 400,00
	4430	Różne opłaty i składki	5 400,00
85205		Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	1 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	1 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	1 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	700,00
	4300	Zakup usług pozostałych	300,00

85206		Wspieranie rodziny	6 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	6 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	6 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	6 000,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	898,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	122,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	4 980,00
85212		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4 329 300,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	4 329 300,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	208 700,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	186 000,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	82 000,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	6 400,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne (w tym za podopiecznych – 79.200)	95 200,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	2 200,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	200,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	22 700,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	100,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	100,00
	4300	Zakup usług pozostałych	12 500,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	200,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	2 200,00
	4580	Pozostałe odsetki	5 000,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	800,00
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	800,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	4 097 600,00
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	780,00

	3110	Świadczenia społeczne	4 096 820,00
		3) dotacja na zadania bieżące	23 000,00
	2910	Zwrot dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	23 000,00
		– z tytułu nienależnie pobranych w latach poprzednich świadczeń rodzinnych	
85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	19 300,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	19 300,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	19 300,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	19 300,00
	4130	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	19 300,00
85214		Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	167 100,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	167 100,00
		z tego:	
		1) świadczenia na rzecz osób fizycznych	133 851,75
	3110	Świadczenia społeczne	133 851,75
		(z dotacji 62.100, udział własny 71.751,75)	
		2) wydatki na programy finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	33 248,25
		- projekt pn. „Czas na aktywność w Gminie Wiązownica” realizowany w ramach programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ze środków EFS	
	3119	Świadczenia społeczne	33 248,25
85215		Dodatki mieszkaniowe	6 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	6 000,00
		z tego:	
		1) świadczenia na rzecz osób fizycznych	6 000,00

	3110	Świadczenia społeczne	6 000,00
85216		Zasiłki stałe	37 300,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	37 300,00
		z tego:	
		1) świadczenia na rzecz osób fizycznych	37 300,00
	3110	Świadczenia społeczne	37 300,00
85219		Ośrodki pomocy społecznej	735 421,75
		WYDATKI BIEŻĄCE	735 421,75
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	450 020,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	417 870,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	315 070,00
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	30 700,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	62 500,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	8 400,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	1 200,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	32 150,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	5 000,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	300,00
	4300	Zakup usług pozostałych	12 000,00
	4370	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej	2 800,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	3 000,00
	4430	Różne opłaty i składki	600,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	6 600,00
	4480	Podatek od nieruchomości	300,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	50,00
	4700	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 500,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	2 000,00
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	2 000,00

		3) wydatki na programy finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	283 401,75
		- projekt pn. „Czas na aktywność w Gminie Wiązownica” realizowany w ramach programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ze środków EFS	283 401,75
	3027	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	569,83
	3029	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	30,17
	4017	Wynagrodzenia osobowe pracowników	127 100,17
	4019	Wynagrodzenia osobowe pracowników	6 728,83
	4047	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	7 094,41
	4049	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	375,59
	4117	Składki na ubezpieczenia społeczne	25 294,87
	4119	Składki na ubezpieczenia społeczne	1 339,13
	4127	Składki na Fundusz Pracy	3 416,15
	4129	Składki na Fundusz Pracy	180,85
	4177	Wynagrodzenia bezosobowe	5 033,52
	4179	Wynagrodzenia bezosobowe	266,48
	4217	Zakup materiałów i wyposażenia	8 623,46
	4219	Zakup materiałów i wyposażenia	456,54
	4287	Zakup usług zdrowotnych	284,92
	4289	Zakup usług zdrowotnych	15,08
	4307	Zakup usług pozostałych	79 996,63
	4309	Zakup usług pozostałych	4 235,12
	4367	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	569,83
	4369	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	30,17
	4377	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej	1 253,63
	4379	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej	66,37
	4417	Podróże służbowe krajowe	6 496,09
	4419	Podróże służbowe krajowe	343,91
	4447	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	3 418,99
	4449	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	181,01
85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	1 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	1 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	1 000,00

	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	200,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	130,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	20,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	650,00
85295		Pozostała działalność	128 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	128 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	10 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	10 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	10 000,00
		2) świadczenia na rzecz osób fizycznych	118 000,00
	3110	Świadczenia społeczne	118 000,00
854		Edukacyjna opieka wychowawcza	60 000,00
85415		Pomoc materialna dla uczniów	60 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	60 000,00
		z tego:	
		1) świadczenia na rzecz osób fizycznych	60 000,00
	3240	Pomoc materialna dla uczniów	60 000,00
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 191 701,00
90001		Gospodarka ściekowa i ochrona wód	502 501,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	397 501,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	7 900,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	7 900,00
	4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	2 000,00
	4520	Oplaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	5 900,00
		2) dotacja na zadania bieżące	389 601,00
	2650	Dotacja przedmiotowa z budżetu dla zakładu budżetowego	389 601,00

		WYDATKI MAJĄTKOWE	105 000,00
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	105 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	105 000,00
		Rozbudowa sieci kanalizacyjnych – 100.000 zł	
		Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w m. Ryszkowa Wola – 5.000 zł	
90002		Gospodarka odpadami	538 100,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	488 100,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	488 100,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	488 100,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 700,00
	4300	Zakup usług pozostałych	485 400,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	1 000,00
		WYDATKI MAJĄTKOWE	50 000,00
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	50 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	50 000,00
		Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na działce nr ewid. 1034	
90003		Oczyszczanie miast i wsi	104 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	104 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	104 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	500,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	500,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	103 500,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 500,00
	4300	Zakup usług pozostałych	102 000,00
90004		Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	4 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	4 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	4 000,00

		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	4 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 500,00
	4300	Zakup usług pozostałych	500,00
90006		Ochrona gleby i wód podziemnych	2 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	2 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	2 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	2 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	2 000,00
90013		Schroniska dla zwierząt	4 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	4 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	4 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	4 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	1 000,00
90015		Oświetlenie ulic, placów i dróg	1 035 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	475 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	475 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	500,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	500,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	474 500,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 000,00
	4260	Zakup energii	360 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	110 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	3 500,00
		WYDATKI MAJĄTKOWE	560 000,00
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	560 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	560 000,00

		Rozbudowa i przebudowa oświetlenia ulicznego	
90020		Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat produktowych	100,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	100,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	100,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	100,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	100,00
		– zakup worków do selektywnej zbiórki odpadów	
90095		Pozostała działalność	2 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	2 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	2 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	2 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	1 000,00
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	670 000,00
92105		Pozostałe zadania z zakresu kultury	10 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	10 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	10 000,00
		a) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	10 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	10 000,00
92109		Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	607 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	607 000,00
		z tego:	
		1) dotacja na zadania bieżące	607 000,00
	2480	Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	607 000,00
92116		Biblioteki	53 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	53 000,00
		z tego:	
		1) dotacja na zadania bieżące	53 000,00

	2480	Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	53 000,00
926		Kultura fizyczna i sport	1 151 300,00
92601		Obiekty sportowe	813 300,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	247 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	247 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	58 000,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	5 000,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	53 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	189 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	20 000,00
	4260	Zakup energii	140 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	1 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	15 000,00
	4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	13 000,00
		WYDATKI MAJĄTKOWE	566 300,00
		1) inwestycje i zakupy inwestycyjne	566 300,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	566 300,00
		- budowa boiska wielofunkcyjnego w Szówsku (Krzyżówka) – 370.000,00 zł	
		- poprawa infrastruktury sportowej na stadionie w miejscowości Wiązownica – 184.300,00 zł	
		- wykonanie piłkochwyłów w Piwodzie – 12.000,00 zł	
92605		Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	338 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE	338 000,00
		z tego:	
		1) wydatki jednostek budżetowych	38 000,00
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	5 000,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	5 000,00
		b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	33 000,00

	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	21 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	12 000,00
		2) dotacja na zadania bieżące	300 000,00
	2830	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczonym do sektora finansów publicznych	300 000,00
		- wspieranie działalności sportowej klubów sportowych na podstawie uchwały Nr IV/18/2011 Rady Gminy Wiązownica z 28.01.2011 w sprawie: określenia warunków i trybu finansowego wspierania rozwoju sportu w Gminie Wiązownica	
		Wydatki budżetowe ogółem:	30 905 247,53

§ 12.

Ustala się zestawienie planowanych kwot dotacji z budżetu Gminy, w brzmieniu jak załącznik Nr 1 do uchwały budżetowej.

§ 13.

Ustala się plan dochodów własnych i wydatków nimi finansowanych samorządowych jednostek budżetowych w brzmieniu jak załącznik Nr 2 do uchwały budżetowej.

§ 14.

Ustala się plan przychodów i kosztów samorządowego zakładu budżetowego – Zakładu Gospodarki Komunalnej w Wiązownicy w brzmieniu jak załącznik Nr 3 do uchwały budżetowej.

§ 15.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 16.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązująca od 1 stycznia 2014 r. i zostanie ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Przewodniczący Rady Gminy
Wiązownica

Ryszard Świeca

I. ZESTAWIENIE DOTACJI DLA JEDNOSTEK SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH
UDZIELANYCH Z BUDŻETU GMINY

Podmiot otrzymujący dotację	Kwota dotacji w zł	Zadanie realizowane	Rodzaj dotacji
Izba rolnicza	9.500	wpłata na rzecz Izby Rolniczej (2% wpływów z podatku rolnego)	wpłata
Zakład Gospodarki Komunalnej w Wiązownicy	470.443	zbiorowe zaopatrzenie w wodę – dopłata na pokrycie różnicy cen dostarczanej wody w wysokości 80.842 zł; zbiorowe odprowadzanie ścieków – dopłata na pokrycie różnicy cen ścieków w wysokości 389.601 zł	przedmiotowa
Samorząd Województwa Podkarpackiego	125.000	pomoc finansowa dla Samorządu Województwa Podkarpackiego na realizację zadań publicznych: 1. pn. „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 870 Sieniawa – Jarosław, w miejscowości Nielepkowice” w kwocie 100.000 zł. 2. pn. „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 865 Bełzec – Jarosław, w miejscowości Ryszkowa Wola” w kwocie 25.000 zł.	celowa na pomoc finansową na wydatki majątkowe
Jednostki terenowe Policji	8.000	wpłata na Fundusz Wsparcia Policji: - na zakup niezbędnych towarów i usług dla Posterunku Policji w Wiązownicy	wpłata
Gmina Miejska Jarosław	11.700	zwrot kosztów dotacji z tytułu uczęszczania 4 dzieci z terenu Gminy Wiązownica do przedszkoli niepublicznych na terenie Gminy Miejskiej w Jarosławiu	celowa na zadania bieżące
Gmina Miejska Jarosław	900	zwrot kosztów dotacji z tytułu uczęszczania dziecka z terenu Gminy Wiązownica do oddziału przedszkolnego przy SP Sióstr Niepokalanek na terenie Gminy Miejskiej w Jarosławiu	celowa na zadania bieżące
Gminne Centrum Kultury w Wiązownicy	607.000	koszty bieżące działalności samorządowej instytucji kultury	podmiotowa
Biblioteki	53.000	koszty bieżące działalności bibliotek	podmiotowa

II. ZESTAWIENIE DOTACJI DLA JEDNOSTEK SPOZA SEKTORA FINANSÓW
PUBLICZNYCH UDZIELANYCH Z BUDŻETU GMINY

Podmiot otrzymujący dotację	Kwota dotacji w zł	Zadanie realizowane	Rodzaj dotacji
Kluby sportowe	300.000	wspieranie działalności sportowej klubów sportowych na podstawie uchwały Nr IV/18/2011 Rady Gminy Wiązownica z 28.01.2011 w sprawie: określenia warunków i trybu finansowego wspierania rozwoju sportu w Gminie Wiązownica	celowa
Niepubliczne Przedszkole pod wezw. Św. Józefa w Szówsku	427.000	koszty bieżącej działalności niepublicznego Przedszkola pod wezw. Św. Józefa w Szówsku	podmiotowa
Podmiot wybrany w drodze konkursu	79.000	dowożenie dzieci niepełnosprawnych do szkoły	celowa na zadanie zlecone

PLANOWANE DOCHODY WŁASNE I WYDATKI NIMI FINANSOWANE W 2014 R.

Dział Rozdział	Nazwa jednostki budżetowej	Dochody	Wydatki
801 80148	Szkoła Podstawowa w Mołodyczu Stołówki szkolne	22.000	22.000
801 80148	Szkoła Podstawowa w Piwodzie Stołówki szkolne	30.000	30.000
801 80148	Zespół Szkół w Szówsku Stołówki szkolne	50.000	50.000
Razem		102.000	102.000

PLANOWANE PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH
W 2014 R.

Dział Rozdział	Nazwa zakładu budżetowego	Stan środków obrotowych na początek roku	Przychody	w tym dotacja z budżetu	Koszty	Stan środków obrotowych na koniec roku
900 90017	Zakład Gospodarki Komunalnej	100.000	2.380.000	470.443	2.380.000	100.000
Razem		100.000	2.380.000	470.443	2.380.000	100.000

**UCHWAŁA NR XXXV/305/2014
RADY GMINY WIĄZOWNICA**

z dnia 27 stycznia 2014 r.

w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Samorządu Województwa Podkarpackiego na budowę chodnika w Nielepkowicach w ramach zadania pn. "Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 870 Sieniawa-Jarosław, w miejscowości Nielepkowice"

Na podstawie art. 10 ust. 2 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 rokuo samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.)

**Rada Gminy w Wiązownicy
uchwała, co następuje:**

§ 1. Udziela się w 2014 r. z budżetu Gminy Wiązownica pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Samorządu Województwa Podkarpackiego na budowę chodnikaw Nielepkowicach w ramach zadania pn. "Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 870 Sieniawa-Jarosław, w miejscowości Nielepkowice" w wysokości **100.000,00** zł. (słownie: sto tysięcy złotych).

§ 2. 1. Szczegółowe warunki udzielenia pomocy finansowej oraz przeznaczenie i zasady rozliczenia środków zostaną określone w umowie zawartej pomiędzy Gminą Wiązownica a Województwem Podkarpackim.

2. Do zawarcia umowy upoważnia się Wójta Gminy Wiązownica.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiązownica.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**UCHWAŁA NR XXXV/306/2014
RADY GMINY WIĄZOWNICA**

z dnia 27 stycznia 2014 r.

w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Samorządu Województwa Podkarpackiego na budowę chodnika w Ryszkowej Woli w ramach zadania pn. "Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 865 Belzec-Jarosław, w miejscowości Ryszkowa Wola"

Na podstawie art. 10 ust. 2 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.)

**Rada Gminy w Wiązownicy
uchwała co następuje:**

§ 1. Udziela się w 2014 r. z budżetu Gminy Wiązownica pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Samorządu Województwa Podkarpackiego na budowę chodnikaw Ryszkowej Woli w ramach zadania pn. "Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 865 Belzec-Jarosław, w miejscowości Ryszkowa Wola" w wysokości **25.000,00** zł. (słownie: dwadzieścia pięć tysięcy złotych).

§ 2. 1. Szczegółowe warunki udzielenia pomocy finansowej oraz przeznaczenie i zasady rozliczenia środków zostaną określone w umowie zawartej pomiędzy Gminą Wiązownica a Województwem Podkarpackim.

2. Do zawarcia porozumienia upoważnia się Wójta Gminy Wiązownica.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiązownica.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**UCHWAŁA NR XXXV/307/2014
RADY GMINY WIĄZOWNICA**

z dnia 27 stycznia 2014 r.

w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Samorządu Województwa Podkarpackiego na realizację zadania publicznego – budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 870 Sieniawa-Jarosław, w miejscowości Nielepkowice

Na podstawie art. 10 ust. 2 i art. 18 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.)

**Rada Gminy w Wiązownicy
uchwała, co następuje :**

§ 1. Udziela się w 2014 r. pomocy rzeczowej dla Samorządu Województwa Podkarpackiego w formie opracowania dokumentacji technicznej na realizację zadania publicznego pod nazwą „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 870 Sieniawa-Jarosław, w miejscowości Nielepkowice” w wysokości **24.600,00** zł (słownie: dwadzieścia cztery tysiące sześćset złotych).

§ 2. 1. Szczegółowe warunki udzielenia pomocy rzeczowej zostaną określone w porozumieniu zawartym z Samorządem Województwa Podkarpackiego.

2. Do zawarcia porozumienia upoważnia się Wójta Gminy Wiązownica.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiązownica.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UCHWAŁA NR XXXV/308/2014
RADY GMINY WIĄZOWNICA

z dnia 27 stycznia 2014 r.

w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Samorządu Województwa Podkarpackiego na realizację zadania publicznego – budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 865 Bełżec-Jarosław, w miejscowości Ryszkowa Wola

Na podstawie art. 10 ust. 2 i art. 18 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.)

Rada Gminy w Wiązownicy
uchwała, co następuje :

§ 1. Udziela się w 2014 r. pomocy rzeczowej dla Samorządu Województwa Podkarpackiego w formie opracowania dokumentacji technicznej na realizację zadania publicznego pod nazwą „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 865 Bełżec-Jarosław, w miejscowości Ryszkowa Wola” w wysokości **6.200,00** zł (słownie: sześć tysięcy dwieście złotych).

§ 2. 1. Szczegółowe warunki udzielenia pomocy rzeczowej zostaną określone w porozumieniu zawartym z Samorządem Województwa Podkarpackiego.

2. Do zawarcia umowy upoważnia się Wójta Gminy Wiązownica.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiązownica.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**UCHWAŁA NR XXXV/309/2014
RADY GMINY WIĄZOWNICA**

z dnia 27 stycznia 2014 r.

**w sprawie uchwalenia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar
przemocy w rodzinie na lata 2014-2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity - Dz.U. z 2013 poz. 594 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 4 i art. 9b ust. 1 ustawy z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz.1493 z póź. zm.) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Załącznik nr 1 do uchwały Nr XXXV/309/2014 Rady Gminy Wiązownica z dnia 27 stycznia 2014 **GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2014 -2018**

I. WPROWADZENIE Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powstał w oparciu o diagnozę środowiska przedstawioną w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wiązownica na lata 2014-2018. Założenia programu są zgodne z misją samorządu lokalnego w sprawie rozwiązywania problemów społecznych. Program został przygotowany w oparciu o cele strategiczne i szczegółowe zawarte w strategii oraz analizę bieżącej sytuacji mieszkańców Gminy. Opracowanie niniejszego dokumentu jest jednym z priorytetowych zadań na rok 2014. Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest: · Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (text jed. Dz.U. z 2012, poz.1356 ze zm). · Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z póź. Zm.). · Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (j.t. Dz.U. z 2013r Nr 182, z późn. zm.).

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WIĄZOWNICA Z danych ewidencji ludności (stan na 31.10.2013 r.) wynika, że w Gminie Wiązownica zamieszkuje 11 621 mieszkańców. Dominującą grupą wiekową są mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. kobiety między 18 a 60 rokiem życia oraz mężczyźni między 18 a 65 rokiem życia. Szczegółowe dane odnośnie liczby mieszkańców w poszczególnych miejscowościach przedstawia tabela 1.

1. Cetula	549
2. Manasterz	744
3. Mołodycz	625
4. Nielepkowice	4400
5. Piwoda	1208
6. Radawa	397
7. Ryszkowa Wola	795
8. Surmaczówka	189
9. Szówsko	3345
10. Wiązownica	1947
11. Wólka Zapłowska	88

12. Zapałów 1334 Tabela 1. Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach Gminy Wiązownica Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ewidencji ludności UG Wiązownica. Z danych Komendy Powiatowej Policji w Jarosławiu Posterunek Policji w Wiązownicy (stan na 31.12.2013 r.) wynika, że z każdym rokiem wzrasta liczba przeprowadzanych interwencji domowych w związku z przemocą. W 2013 roku przeprowadzono - 760 różnych interwencji, z czego domowych- 86 w PIZ do wytrzeźwienia zatrzymano ogółem- 54, 571 interwencji publicznych, wobec osób nadużywających alkoholu wnioskowano na leczenie -17 osób.(14 Mężczyzn i 3 kobiety). Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Posterunku Policji w Wiązownicy Wśród podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2013 roku 35 rodzinom udzielono kompleksowego wsparcia w związku z przemocą w rodzinie związaną z alkoholizmem członków rodziny. W rejestrach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów w Alkoholowych w 2013 Roku figurowało 17 osób zgłoszonych przez członków rodziny, pracowników Socjalnych, policję, prokuraturę oraz inne osoby celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu. Wśród przyjętych wniosków część została skierowana na leczenie przez Sąd, część skorzystała z porad, w tym osoby uzależnione i współuzależnione.

Na podstawie analizy zakończonych wniosków ustalono, że u 80 % osób pojawiają się informacje dotyczące wszczynania awantur, używania siły fizycznej, wyzwick, popychania i szarpania oraz wyrzucania z domu innych członków rodziny przez osoby nadużywające alkoholu. Z analizy wynika, że co piąty Polak (20%) doświadczył w swoim życiu co najmniej jednej formy przemocy, co dziewiąty (11%) dwóch różnych form, natomiast czterech na stu (4%) było ofiarami trzech jej form, a co setny (1%) był narażony na wszystkie cztery rodzaje przemocy, tj. przemocy fizycznej, psychicznej seksualnej i ekonomicznej. Osoby, które przynajmniej raz doświadczyły przemocy w rodzinie – niezależnie od tego, jaką przybierała ona formę – to najczęściej kobiety.

II. PROGRAM ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy.

2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.

3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą. **CEL GŁÓWNY PROGRAMU Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc. CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA**

I. Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów Zadanie 1: *Działalność Interdyscyplinarnego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* Cel realizowany przez zespół: Szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb. Zadania zespołu: _ kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, _ przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, _ wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie adekwatnej strategii postępowania, _ kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów, _ monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi, _ zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”, _ gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej, _ analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy, _ występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zadanie 2: *Prowadzenie Punktu poradnictwa dla ofiar przemocy domowej (w GOPS)* Cel realizacji zadania:

1. Wsparcie prawne i psychologiczne ofiar przemocy.

2. Działania korekcyjno-edukacyjne oraz wsparcie psychologiczne sprawców przemocy domowej.

3. Proponowane dyżury pracowników socjalnych w godz. pracy GOPS. Zadania Punktu:

1) udzielanie wsparcia emocjonalnego,

2) udzielanie wsparcia psychologicznego i prawnego,

- 3) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- 4) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno – korekcyjne wobec sprawców przemocy. Wskaźniki osiągnięcia celu:
 - a) liczba porad udzielonych ofiarom przemocy,
 - b) liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi,
 - c) liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi.

III. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego Zadanie 1: *Przygotowanie i udostępnienie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym* Cel realizacji zadania: Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Gminy na temat przemocy domowej. Realizacja zadania:

- 1) utworzenie gablot informacyjnych w Urzędzie Gminy, Ośrodku Pomocy Społecznej, Komisariacie Policji, Świetlicach wiejskich, szkołach i placówkach opieki zdrowotnej oraz systematyczne aktualizowanie umieszczonych tam informacji,
- 2) rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- 3) publikowanie na BIP i stronie internetowej Urzędu Gminy w Wiązownicy informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,
- 4) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych,
- 5) udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadanie 2: *Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością* Cel realizacji zadania: Nabycie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją. Realizacja zadania wobec wybranych grup:

1) dzieci i młodzież:

- a) prowadzenie zajęć edukacyjno-wychowawczych w szkołach i świetlicach środowiskowych,
- b) realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy,
- c) wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji,

2) dorośli:

- a) poradnictwo w trakcie edukacji przedmałżeńskiej,
- b) konsultacje z psychologiem,
- c) terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- d) uczestnictwo w spotkaniach grupy AA oraz grupy terapeutycznej. Wskaźniki osiągnięcia celu:
 - a) liczba utworzonych gablot informacyjnych,
 - b) ilość rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno - edukacyjnym,
 - c) liczba publikacji na stronie internetowej Urzędu Gminy Wiązownica
 - d) liczba zrealizowanych programów profilaktycznych,
 - e) liczba zrealizowanych form aktywnego spędzania czasu wolnego,
 - f) liczba udzielonych porad psychologicznych i prawnych,
 - h) ilość przeprowadzonych terapii przy współpracy z innymi instytucjami i organizacjami.

III. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie Zadanie 1: *Udział osób i grup zawodowych w specjalistycznych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy* Cel realizacji zadania: · Podniesienie poziomu wiedzy różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy. · Profesjonalne przygotowanie poszczególnych grup do realizacji działań pomocowych. Realizacja zadania:

- 1) gromadzenie informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych dotyczących zjawiska przemocy domowej,

- 2) pozyskiwanie różnych ofert szkoleniowych z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- 3) finansowanie udziału w szkoleniach i konferencjach organizowanych dla osób i grup zawodowych bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej. Wskaźniki realizacji celu:
 - a) liczba przeszkolonych osób,
 - b) ilość przeprowadzonych szkoleń. REALIZATORZY PROGRAMU Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązownicy we współpracy z:
 - samorządem lokalnym,
 - Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiązownicy,
 - Gminnym Centrum Kultury w Wiązownicy
 - Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Jarosławiu
 - sołectwami,
 - szkołami,
 - policją,
 - sądem,
 - prokuraturą
 - Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach
 - organizacjami pozarządowymi i kościołem Katolickim. OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU
- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie,
- 3) podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- 4) zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 5) zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie,
- 6) zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy,
- 7) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy,
- 8) nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2018 są środki własne Gminy. Szczegółowe plany działań wynikające z programu wraz z kosztami ich realizacji i źródłem finansowania przedstawiane będą corocznie w sprawozdaniu dla Rady Gminy Wiązownica.

UCHWAŁA NR XXXV/310/2014
RADY GMINY WIĄZOWNICA

z dnia 27 stycznia 2014 r.

w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii
Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2018

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (j. t. Dz.U. z 2013, poz.594 ze zm.) i art. 17 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (j.t. Dz.U. z 2013r. poz. 182 ze zm.)

Rada Gminy Wiązownica postanawia:

§ 1. Uchwalić, Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wiązownica na lata 2014-2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiązownica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNA STRATEGIA

ROZWIĄZYWANIA

PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W GMINIE WIĄZOWNICA

NA LATA 2014-2018

Spis treści

WSTĘP.....	3
Cześć I. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	
Rozdział I .Gmina Wiązownica.....	4
Rozdział II Struktura ludności.....	6
Cześć II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE WIĄZOWNICA	
Rozdział I. Problemy społeczne Gminy Wiązownica i ich ograniczanie przez pomoc społeczną.....	8
1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązownicy.....	8
2. Ubóstwo.....	18
3. Bezrobocie.....	18
4. Zjawisko migracji zewnętrznej i wewnętrznej oraz ich wpływ na pomoc społeczną.....	22
5. Starość –marginizacja osób starszych.....	23
6. Niepełnosprawność.....	23
7. Alkoholizm.....	26
8. Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych.....	29
9. Zjawisko przemocy w rodzinie.....	30
10. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.....	32
10.1.Bezrobocie. Strategia pomocy.....	32
10.2.Osoby starsze. Strategia pomocy.....	34
10.3.Niepełnosprawność. Strategia pomocy.....	34
10.4.Alkoholizm.Strategia pomocy.....	35
10.5. Bezradność z sprawach opiekuńczo-wychowawczych.....	36
Rozdział II. Ochrona zdrowia	39
Rozdział III Edukacja.....	40
Cześć III. MISJA I CELE STRATEGICZNE.....	42
Cześć IV. Dokumenty strategiczne-ustawodawstwo unijne.....	43
Cześć V. Analiza SWOT.....	45

Część VI. Harmonogram działań oraz źródła finansowania.....	46
Część VII. Ewaluacja i monitoring.....	47
ZAKOŃCZENIE.....	47
Spis rysunków.....	48
Spis tabel.....	48
Spis wykresów.....	48
Spis diagramów.....	48

WSTĘP

Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt. 1 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (tekst jednolity Dz.U. z 2013 nr 182 z póź. zm.) wskazuje, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów społecznych, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Polityka społeczna bywa definiowana w różny sposób, w zależności od określenia jej przedmiotu oraz podmiotów, odpowiedzialnych za realizację określonych celów.

Projektując i prognozując działania Gminy Wiązownica posłużono się definicją stworzoną przez W. Szuberta, która przyjmuje, że polityka społeczna jest powołana do zaspokajania potrzeb ludzkich, w tym szerokim zakresie, który decyduje o funkcjonowaniu jednostek, a przez to o prawidłowym rozwoju całego społeczeństwa.

Tak szeroka definicja celowej działalności różnych podmiotów społecznych pozwala na objęcie i ustosunkowanie się do wszystkich potrzeb lokalnej społeczności.

Przedstawione w dalszej części informacje stanowią diagnozę aktualnej sytuacji i stanu, który w niektórych kwestiach jest zadowalający, zaś w innych wymaga zinterdyscyplinowanych i kosztownych działań na rzecz lokalnej wspólnoty.

Charakterystyka odnosi się do przeciwdziałania konkretnym kwestiom społecznym i dotyczy spraw: bezrobocia, marginalizacji osób starszych, dzieci i młodzieży, niepełnosprawności, patologii społecznych, ochrony zdrowia, edukacji.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Wiązownica została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązownicy uzyskane w toku bieżącej jego działalności, dane uzyskane z PUP w Jarosławiu oraz instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem: Szkół, Ośrodków Zdrowia. Strategia ta zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami zajmującymi się pomocą społeczną w Gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

Doświadczenia kilku lat wykazały, że podział terenu Gminy na 12 rejonów pracy socjalnej i umiejscowienie w nich pracowników socjalnych daje pozytywne efekty.

Pracownicy mają bezpośredni kontakt ze środowiskiem, który służy właściwej diagnozie i ułatwia skuteczne rozwiązywanie istniejących trudności.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych wskazuje podstawowe problemy z jakimi borykają się mieszkańcy tut. Gminy, wskazuje również, w jaki sposób możliwie szybko i efektywnie przyczynić się do ich zminimalizowania.

Cześć I. CHARAKTERYSTYKA GMINY.

Rozdział I .Gmina Wiązownica

Gmina Wiązownica sąsiaduje z następującymi gminami: od południa z gminą Laszki i Jarosław (powiat jarosławski), od północy z gminą Stary Dzików (powiat lubaczowski) i Adamówka (powiat Przeworski), od wschodu z gminą Oleszyce (powiat lubaczowski), a od zachodu z gminą Sieniawa (powiat przeworski).

Rysunek 1 . Gmina Wiązownica na tle powiatu jarosławskiego.

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Przez obszar gminy przebiegają trzy drogi krajowe: Jarosław – Sieniawa, Jarosław – Bełżec, Sieniawa – Oleszyce. Obszar gminy leży w trójkącie dróg wojewódzkich, którego wierzchołkami są miasta Jarosław, Sieniawa i Lubaczów. Gmina podzielona jest na 12 sołectw zajmujących obszar 244 km². Jest największą pod względem powierzchni gminą powiatu jarosławskiego, zajmuje około 1/5 całego obszaru powiatu. Pod względem ilości mieszkańców zajmuje trzecie miejsce w powiecie po mieście Jarosławiu i Radymnie. Gminę zamieszkuje łącznie 11 621 mieszkańców.

Sołectwa Gminy Wiązownica (jak również tereny działania) to:

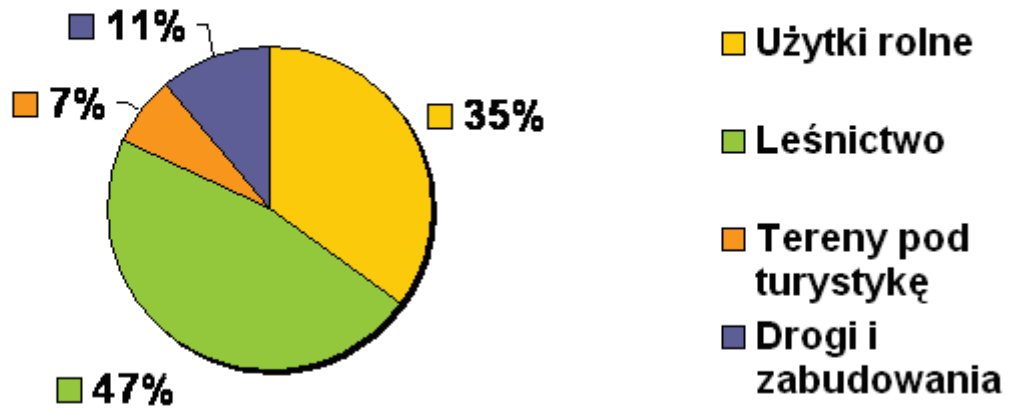
Cetula, Manasterz, Mołodycz, Nielepkowice, Piwoda, Radawa, Ryszkowa Wola, Surmaczówka, Szówsko, Wiązownica, Wólka Zapałowska, Zapałów.

Wiodącą rolę w gminie pełni miejscowość Wiązownica zamieszкана przez 1947 osób, która jest siedzibą władz gminnych oraz instytucji użyteczności publicznej. Największą, bo liczącą 3345 mieszkańców, jest sąsiadująca z miastem Jarosław miejscowość Szówsko. W tych miejscowościach koncentruje się, więc handel i usługi świadczone na rzecz mieszkańców całej gminy.

Wiązownica jest gminą podmiejską o charakterze rolniczym (użytki rolne stanowią 35% powierzchni ogólnej gminy, leśnictwo 47% powierzchni ogólnej gminy, tereny pod turystykę 7% powierzchni, pozostałą część powierzchni gminy stanowią drogi i zabudowania). Lokalizacja gminy w pobliżu miasta wpływa korzystnie na wzrost ilości podmiotów gospodarczych. Głównym filarem produkcji rolniczej jest sektor prywatny. Blisko 41% gospodarstw zalicza się do gospodarstw o wielkości od 1 do 5 ha. Jedynie około 5, 5% przekracza powierzchnię 10 ha. Średnia wielkość gospodarstwa w gminie wynosi 4, 34 ha.

Atrakcyjne położenie gminy Wiązownica, walory przyrodnicze, szereg atrakcji turystycznych i kulturalnych powodują wzrost znaczenia lokalnej turystyki i agroturystyki. Ich rozwój może w przyszłości pełnić istotną rolę w procesie rozwoju ekonomicznego regionu. Za największą atrakcją turystyczną gminy uważa się miejscowość letniskową Radawę położoną w lasach nad zalewem i rzeką Lubaczówką. Miejscowość słynie z walorów wypoczynkowo – turystycznych, a także klimatyczno – zdrowotnych.

Powierzchnia gminy wyrażona w %

Rozdział II Struktura ludności.

Tabela 1. Liczba ludności Gminy Wiązownica wg miejscowości.

Miejscowość	2011	2012	10.2013
Cetula	557	549	549
Manasterz	737	746	744
Mołodycz	634	631	625
Nielepkowice	417	416	400
Piwoda	1205	1213	1208
Radawa	386	395	397
Ryszkowa Wola	819	813	795
Surmaczówka	203	197	189
Szówsko	3306	3312	3345
Wiązownica	1930	1942	1947
Wólka Zapalowska	92	88	88
Zapalów	1339	1347	1334
Łącznie	11625	11649	11621

Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z tabeli i danych liczba ludności w Gminie wzrasta. Jest to niewielka ilość w porównaniu z końcem roku 2011r a 2012r.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności w Gminie wg stanu na 31-10-2013r.

Miejscowość	Razem	Wiek < 18	Dorośli	0-6	7-15	16-19	20-60 Kobiety	20-65 Mężczyźni	Pow.60 Kobiety	Pow.65 Mężczyźni

									ty	
Cetula	549	129	420	58	59	28	152	183	49	21
Manasterz	744	158	586	77	60	43	225	262	50	27
Mołodycz	625	158	467	48	95	39	158	192	61	32
Nielepko- wie	400	77	323	27	29	21	118	138	36	21
Piwoda	1208	272	936	122	116	71	337	401	111	50
Radawa	397	78	319	35	33	25	120	131	36	17
Ryszkowa Wola	795	177	618	77	75	45	229	279	64	26
Surmaczówk- a	189	44	145	14	20	19	46	68	18	4
Szówsko	3345	698	2647	267	325	181	1003	1119	315	135
Wiązownica	1947	432	1515	160	212	118	566	618	192	81
Wólka Zapałowska	88	20	68	10	8	4	23	28	10	5
Zapałów	1334	314	1020	114	163	83	393	411	117	53
Razem	11621	2557	9064	1009	1205	934	3370	3830	1059	5872

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie tej tabeli możemy zaobserwować, że największą grupą ludzi jest ludność w wieku od 20 do 60 roku (7200) Jest to 61, 96% ogółu ludności w Gminie.

Następną grupą ludności pod względem wiekowym są osoby w wieku pow.60 roku, (1531) co stanowi ogółu ludności w Gminie. 13, 17% Następną grupą są dzieci od 0-19 roku 2 891 jest to 24, 88% ogółu ludności w Gminie.

W liczbie 11621 jest około 210 osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwo domowe.

Są to głównie osoby zamieszkujące samotnie, bądź zamieszkujące wspólnie z innymi członkami rodziny jednak prowadzący odrębne gospodarstwo domowe z powodu trwałych konfliktów.

Około 4% z tych osób zamieszkuje w budynku, w którym znajduje się 1 izba, około 36% zamieszkuje w budynku z 2 izbami, 40% w budynku z 3 izbami i około 20% w budynkach, w których jest, co najmniej 4 izby.

Prawie wszystkie budynki, w których zamieszkują w/w osoby wymagają remontu.

Z pomocy w GOPS średnio korzysta 20% osób samotnie gospodarujących.

Osoby starsze(emeryci, renciści) nie są grupą szczególnie zagrożoną ubóstwem materialnym w Gminie. W szczególności ich sytuacja dochodowa jest relatywnie dobra w stosunku do innych grup wiekowych i społeczno-ekonomicznych. Należy pamiętać, że informacja o dochodach nie odzwierciedla w pełni całości sytuacji materialnej. Wpływają na nią również między innymi: sytuacja majątkowa czy mieszkaniowa. Niektóre badania sytuacji mieszkaniowej gospodarstw domowych sugerują, że wśród gospodarstw emeryckich nieco częściej zdarzają się mieszkania o niższym standardzie(np. brak dostępu do wodociągu, wc i łazienki o gorszym wyposażeniu).

Wg stanu ludności na dzień 31.10.2013r w Gminie Wiązownica wg płci było:

Kobiet, 5872 co stanowiło 50,53%.

Mężczyzn, 5749 co stanowiło 49,47%.

Cześć II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE WIĄZOWNICA

Rozdział I. Problemy społeczne Gminy Wiązownica i ich ograniczanie przez pomoc społeczną.

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązownicy.

Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Wiązownicy działa na terenie całej Gminy Wiązownica obejmującym 12 terenów działania.

Siedzibą Ośrodka jest budynek Urzędu Gminy w Wiązownicy.

Wg stanu na 31.10.2013r. w ośrodku zatrudnionych jest ogółem 6 pracowników socjalnych kierownik i główny księgowy, 2 asystentów rodziny 1 osoba wykonująca specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela 3. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną wg stanu na 31.12.2012r. oraz powody przyznania pomocy.

GOPS Wiązownica	2012
Ogółem liczba rodzin	762
Powody przyzn. pomocy: ubóstwo	242
Bezrobocie	180
Niepełnosprawność	54
Długotrwała choroba	126
Bezradność w sprawach opiek-wych	17
Wielodzietność w rodzinie	8
Alkoholizm	6

Źródło: opracowanie własne.

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy GOPS są:, ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz alkoholizm.

Struktura rodzin objętych pomocą ze strony GOPS jest następująca:

	Liczba rodzin
Rodziny ogółem	762
O liczbie osób 1	103
O liczbie osób 2	70
O liczbie osób 3	85
O liczbie osób 4	172
O liczbie osób 5	144
O liczbie osób 6 i więcej	188

Rodziny z dziećmi ogółem	594
O liczbie dzieci 1	174
O liczbie dzieci 2	218
O liczbie dzieci 3	48
O liczbie dzieci 4	28
O liczbie dzieci 5	2
O liczbie dzieci 6	2
O liczbie dzieci 7 i więcej	64

Źródło: opracowanie własne.

Opis gospodarstw domowych, ich wyposażenie, dostęp do dóbr.

Większość budynków mieszkalnych i mieszkań w budynkach wielorodzinnych w gminie Wiązownica wyposażonych jest w sieci wodociągowe kanalizacyjne, gaz ziemny, energię elektryczną, sieć telefoniczną, sieć internetową, rzadziej centralne ogrzewanie, łazienkę.

Mimo, iż sytuacja materialno – bytowa osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Wiązownica jest trudna, daje się zauważyć wzrost wydatków związanych z wyposażeniem mieszkań.

Coraz częściej gospodarstwa domowe wyposażone są w dobra trwałego użytkowania takie jak: komputer osobisty z drukarką (ew. urządzeniem wielofunkcyjnym) i dostępem do Internetu, telefon komórkowy, telefon stacjonarny, odtwarzacz DVD, cyfrowy aparat fotograficzny (rzadziej)

a wśród sprzętu AGD: pralka automatyczna, chłodziarko - zamrażarka, kuchenka mikrofalowa.

Stale zwiększa się liczba osób posiadających samochód (przeciętnie 1 samochód na gospodarstwo domowe). Jednocześnie coraz częściej osoby korzystające ze wsparcia w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiązownicy deklarują trudności w zaspokajaniu n/w potrzeb:

- ogrzewania mieszkania w wystarczający dla członków rodziny (małe dzieci, osoby starsze i chore) sposób,
- jedzenia w wystarczającej ilości mięsa, w tym drobiu oraz ryb,
- kupowania lepszej, jakości odzieży
- opłacenie wyjazdu na wypoczynek, do kina, muzeum
- wymiana zużytych mebli, remont mieszkania
- spotkań z dalszą rodziną, ze znajomymi.

Wiele osób rezygnuje z korzystania z podstawowej opieki zdrowotnej, ponieważ brakuje im środków finansowych na zrealizowanie recept.

Rezygnują z leków zalecanych przez lekarza kupując tańsze zamienniki.

Około 20 % osób nie korzysta z wizyt u lekarza specjalisty, stomatologa, ortodonta.

Mniej osób wyjeżdża do sanatorium, na turnusy rehabilitacyjne, mimo, iż koszty są refundowane.

Na podstawie przeprowadzonych przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązownicy wywiadów środowiskowych ustalono, że pewien odsetek osób i rodzin w gminie Wiązownica zamieszkuje jeszcze w starych, drewnianych budynkach oraz w budynkach wybudowanych w latach 60 – 70-tych nadających się obecnie do kapitalnego remontu.

Są gospodarstwa domowe, gdzie w mieszkaniach brak łazienki, a członkowie rodziny nie posiadają samochodu.

Zjawisko dziedziczenia biedy.

Bieda to pojęcie ekonomiczne i socjologiczne opisujące brak dostatecznych środków materialnych do zaspokojenia potrzeb jednostki, w szczególności w zakresie: jedzenia, schronienia, ubrania, transportu i podstawowych potrzeb kulturalnych i społecznych.

Rodzice doświadczający stałej deprivacji potrzeb przekazują w procesie wychowywania dzieciom niewłaściwe wzorce i wartości powodujące, iż stają się one w przyszłości ofiarami ubóstwa.

Dzieci takie doświadczają deprivacji ekonomicznej, intelektualnej, emocjonalnej i społecznej.

Mają ograniczone możliwości edukacyjne z uwagi na brak dostępu do źródeł wiedzy oraz brak kultury intelektualnej.

Powodem tego jest niski stopień wykształcenia, predysponujący do podejmowania niskopłatnych zawodów lub niepodejmowania pracy zarobkowej.

Wychowywanie dzieci w rodzinach ubogich łączy się również z zagrożeniem wystąpienia zjawisk patologicznych m.in. alkoholizmu, przestępczości, dewiacji.

Wzorce te przyjmują dzieci i w przyszłości znów przenoszą na własną rodzinę.

Nasilające się zjawisko dziedziczenia biedy wskazuje na konieczność podejmowania działań, adresowanych szczególnie do dzieci i młodzieży, mających na celu skuteczne wsparcie procesu edukacji, umożliwienie jak najszerzego dostępu do edukacji na najwyższym poziomie, eliminowanie zjawiska wypadania z systemu szkolnego lub ograniczania aspiracji edukacyjnych z powodu złej sytuacji materialnej i życiowej rodziny ucznia.

Dzieci i młodzież są grupą, która najczęściej doświadcza ubóstwa.

Budżety rodzin o niskich dochodach uwzględniają przede wszystkim potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie. Potrzeby edukacyjne dzieci nie mają takiego charakteru, są, zatem odsuwane na dalszy plan, a w konsekwencji często pozostają niezaspokojone.

Koszty kształcenia dzieci stają się dla wielu rodzin coraz poważniejszym problemem.

W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się dzieci i młodzież pochodzące

z rodzin dotkniętych bezrobociem, dzieci z obszarów wiejskich, mające utrudniony dostęp do infrastruktury edukacyjnej, oraz uczniowie ze środowisk zmarginalizowanych.

Środki finansowe zainwestowane w edukację zwracają się w ciągu kilkunastu lat, a później przynoszą zyski. Inwestycje takie mają, więc charakter strategiczny i perspektywiczny. Działania z tego obszaru nabierają szczególnego znaczenia w świetle zadań stawianych państwom członkowskim Unii Europejskiej w ramach realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W tej sytuacji pomoc państwa dla dzieci stanowi ważną formę wyrównywania szans edukacyjnych uczniów z rodzin najuboższych.

Pomoc udzielana przez GOPS w Wiązownicy.

Z pośród wszystkich zadań realizowanych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiązownicy do najczęściej realizowanych należą:

- Przyznawanie zasiłków stałych dla osób niepełnosprawnych.

Z zasiłków stałych korzystają osoby, które mają orzeczoną niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym, bądź znacznym i które nie otrzymują świadczeń z ZUS bądź KRUS.

Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 529 zł. dla osób samotnie gospodarujących.

Tabela 4. Liczba osób korzystających z zasiłków stałych wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013r.

Lata	LICZBA OSÓB	KWOTA WYDATKOWANA
2011	24	65.084,-
2012	21	55.085,-
30.09.2013	24	59.291,-

Źródło: opracowanie własne.

- Przyznawanie zasiłków celowych i celowych specjalnych.

Z tej formy pomocy korzystają osoby, które nie mogą sobie zapewnić niezbędnej potrzeby bytowej. Jest on świadczeniem fakultatywnym, tj. uzależnionym wyłącznie od uznania administracyjnego.

Tabela 5. Liczba osób korzystających z zasiłków celowych i celowych specjalnych wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013r.

Lata	LICZBA OSÓB	KWOTA WYDATKOWANA
2011	189	69.679,-
2012	179	77.727,-

30.09.2013	125	41.940,-
------------	-----	----------

Źródło: opracowanie własne.

- Przyznawanie zasiłków okresowych.

Zasiłek okresowy przeznaczony jest dla osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach nie niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

Spośród osób, które korzystają z tej formy pomocy najczęstszymi powodami jej przyznania są: niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie.

Tabela 6. Liczba osób korzystających z zasiłków okresowych wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013r.

LATA	LICZBA OSÓB	KWOTA WYDATKOWANA
2011	128	130.244,-
2012	134	173.207,-
30.09.2013	90	97.515,-

Źródło: opracowanie własne.

- Opłacanie składek zdrowotnych osobom korzystającym z zasiłków stałych.

Z tej formy pomocy korzystają osoby samotne.

Tabela 7. Liczba osób, którym opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013r.

LATA	LICZBA OSÓB	KWOTA WYDATKOWANA
2011	16	5.625,-
2012	14	4.066,-
30.09.2013	12	3.765,-

Źródło: opracowanie własne.

- Przyznawanie pomocy w formie zakupu posiłków –dożywiania dzieci w szkołach w ramach programu wieloletniego „pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z tej formy pomocy korzystają dzieci zamieszkujące teren Gminy Wiązownica uczęszczające do szkół podstawowych oraz gimnazjum.

Dzieci w szkołach dożywiane są w formie pełnowartościowych, ciepłych posiłków, co zapewnia im zdrowe żywienie.

Tabela 8. Liczba dzieci korzystających z dożywiania wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013r.

LATA	LICZBA DZIECI	KWOTA WYDATKOWANA
2011	599	239.934,-
2012	500	253.517,-
30.09.2013	372	188.070,-

Źródło: opracowanie własne.

Na terenie tej Gminy we wszystkich szkołach dzieci mogą korzystać z tej formy pomocy.

W szkołach, w których nie ma stołówek ciepłe posiłki dowożone są przez firmę gastronomiczną.

- Pomoc w organizacji dowozu i dostarczenia posiłków do domów dla osób starych, chorych, samotnych w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Dzięki organizacji tej formy pomocy osoby te mają codziennie dostarczony do domu ciepły posiłek, który jest dla nich nieocenioną formą pomocy. Choć liczba osób korzystająca z tej formy pomocy jest nieduża jednak stale wzrasta. Cieszy się dużą popularnością oraz zadowoleniem.

- Udzielanie zasiłków celowych przeznaczonych na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W ramach w/w programu istnieje możliwość udzielania zasiłków celowych na zakup żywności.

Tabela 9. Liczba osób korzystających z zasiłków celowych przeznaczonych na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013r.

L.P	LICZBA OSÓB	KWOTA WYDATKOWANA
2011	12	1.984,-
2012	75	10.676,-
30.09.2013	-	-

Źródło: opracowanie własne.

- Kierowanie osób do Domu Pomocy Społecznej oraz ustalanie odpłatności.

Aktualnie Gmina Wiązownica pokrywa koszty pobytu 3 osób, natomiast 2 osobom pobyt w DPS opłacają rodziny. Łącznie skierowanych jest 5 osób z terenu Gminy do DPS.

Średni koszt pobytu osoby w DPS wynosi 2.500, -zł. za 1 miesiąc.

Osoba kierowana do DPS ponosi za pobyt w tym domu opłatę w wysokości 70% uzyskiwanego dochodu (renty, emerytury), pozostałą kwotę (będącą różnicą pomiędzy kosztem utrzymania a dochodem tej osoby) ponosi Gmina.

Średni koszt 1 osoby opłacany przez Gminę wynosi 1.800, zł. za 1 miesiąc.

Tabela 10. Liczba osób kierowanych do Domu Pomocy Społecznej wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013r.

L.P	LICZBA OSÓB	KWOTA WYDATKOWANA
2011	4	64.242,-
2012	5	66.792,-
30.09.2013	5	50.858,-

Źródło: opracowanie własne.

- Kierowanie osób do Domu Pomocy Środowiskowej.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest instytucją Pomocy Społecznej realizującą zadanie wynikające z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego zapewniającą kompleksową opiekę osobom o zaburzeniach psychicznych oraz niepełnosprawnym intelektualnie.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wspierająco-rehabilitacyjnym dziennego pobytu mającym formy domu-wspólnoty, gdzie właściwy klimat wspólnego pobytu zależy nie tylko od programu realizowanego przez personel, ale i od zaangażowania podopiecznych ŚDS.

Aktualnie z terenu Gminy skierowanych jest cztery osoby do ŚDS w Jarosławiu.

Gmina nie ponosi kosztów z tego tytułu.

- Przyznawanie dodatków mieszkaniowych.

Tabela 11. Liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013r.

L.P	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH	KWOTA WYDATKOWANA
2011	13	17.272,-
2012	14	8.599,-
30.09.2013	7	3.733,-

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 12. Liczba osób korzystających z świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych oraz funduszu alimentacyjnego wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013r.

L.P	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH	KWOTA WYDATKOWANA
2011	1012	4.451.578,-
2012	997	4.447.148,-
30.09.2013	960	3.418.661,-

Źródło: opracowanie własne.

- Szeroko zakreślona praca socjalna.

Do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy praca socjalna.

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

Praca socjalna prowadzona jest:

1) z osobami i rodzinami w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej ośrodek pomocy społecznej zawiera kontrakt z tą osobą lub rodziną.

Podstawowym celem zawarcia kontraktu jest określona aktywizacja zmierzająca do usamodzielnienia osoby(rodziny). Umowa nie stanowi celu samego w sobie-jest jedynie narzędziem i służy:

- określeniu celu pomocy,
- czasu jej trwania,
- form i środków pomocy,
- mobilizacji podopiecznego i osób zainteresowanych rozwiązaniem problemu,
- ocenie osiągniętych zmian.

Do najważniejszych funkcji kontraktu należą:

1. Motywacyjna

- buduje perspektywę dalszego życia-daje nadzieję,
- systematyzuje działania,
- pozwala ocenić postęp w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych.

2. Dyscyplinująca:

- egzekwuje realizację postanowień,
- egzekwuje postawy i zachowania,
- wymusza aktywność,
- wprowadza hierarchię działań,
- uświadamia konsekwencję podejmowanych decyzji,
- jasno określa zobowiązania stron,

3. Pomocowa

- uczy efektywniejszego modelu prowadzenia życia,
- uczy odpowiednich postaw i zachowań,

Do zadań pracownika socjalnego należą:

- Udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej, skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań.
- Pomoc w uzyskiwaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy.
- Pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych.
- Inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin.

Art.110. ust.11 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że odpowiednim rozwiązaniem byłaby sytuacja, w której na każde 2 tys. mieszkańców przypadaby 1 pracownik socjalny.

GOPS w Wiązownicy spełnia warunki ustawowe w tym zakresie, ponieważ zatrudnionych jest 6-ciu pracowników socjalnych.

- Organizacja Prac Społecznie –Użytecznych.

Przez Prace społecznie-użyteczne- rozumie się prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.

Dzięki prowadzeniu prac społecznie użytecznych na terenie Gminy Wiązownica we właściwy sposób uaktywnia się osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, tym samym zmniejszając obszar bezrobocia i ubóstwa w Gminie.

Tabela 13.Liczba osób wykonujących prace społecznie-użyteczne wg stanu na koniec 2011, 2012roku oraz 30.09.2013r.

L.P	LICZBA OSÓB WYKONUJACYCH PRACE SPOŁECZNIE-UŻYTECZNE wg umowy	KWOTA WYDATKOWANA wg umowy
2011	-	-
2012	20	12.967,-

30.09.2013	20	19.127,-
------------	----	----------

Źródło: opracowanie własne.

Projekt systemowy „Czas na aktywność w Gminie Wiązownica”

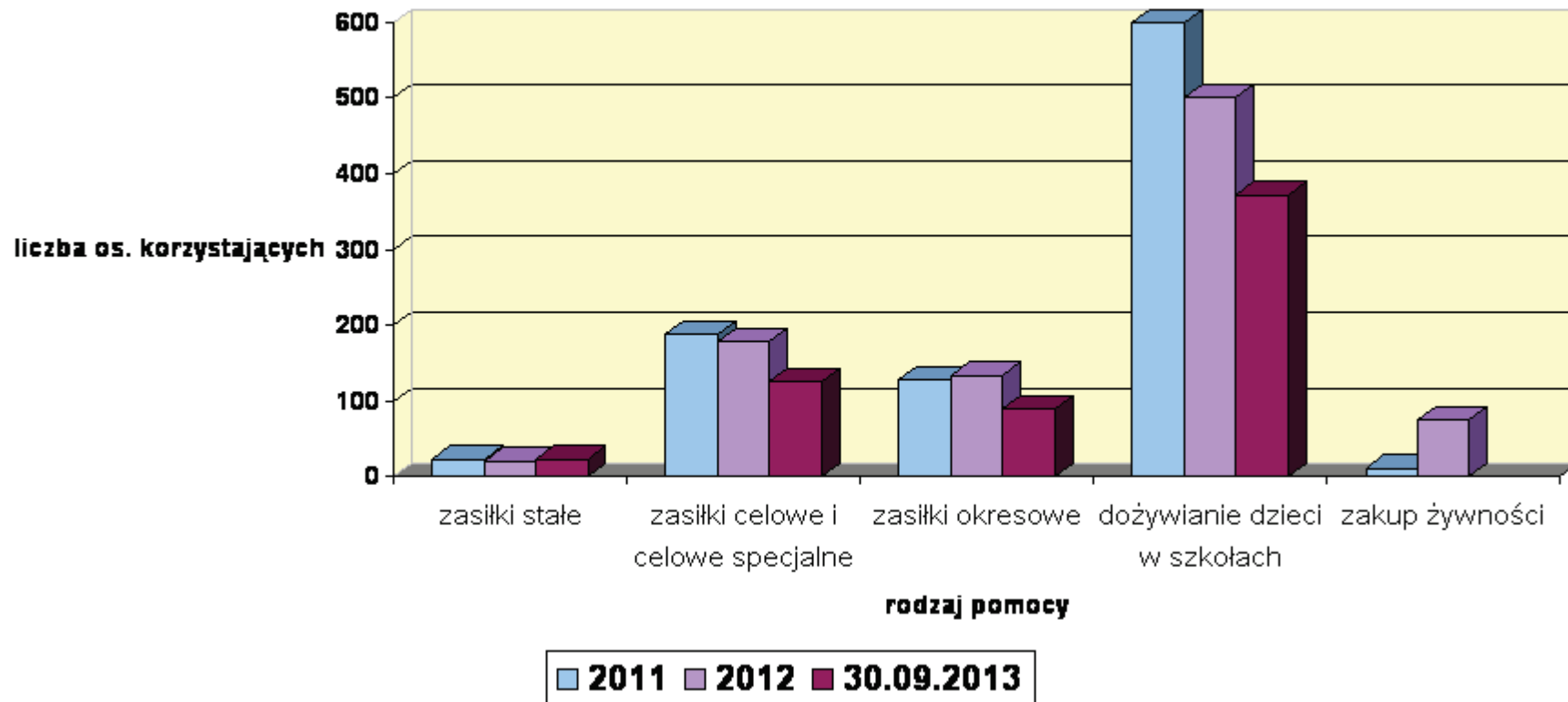
Od 2009 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje projekt „Czas na aktywność w Gminie Wiązownica” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VII – Promocja Integracji Społecznej, Poddziałania 7.1.1 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Projekt systemowy realizowany jest i będzie przez okres 2009 do 30.06.2015r.

Głównym celem podjętych działań było przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób pozostających bez pracy, korzystających ze wsparcia GOPS. Cele szczegółowe Projektu obejmowały: aktywizację społeczną uczestników, zdobycie kwalifikacji zawodowych potwierdzonych certyfikatami, zwiększenie umiejętności psychospołecznych, podniesienie samooceny.

Działaniami realizowanymi w ramach projektu objętych zostało łącznie 83 osoby. Wszyscy uczestnicy przeszli etap szkoleń tzw. „miękkich”, w zakres, których weszły: trening kompetencji społecznych, trening pracy. Przeprowadzone zajęcia wyposażyły uczestników w nowe kompetencje społeczne oraz szkolenie w zakresie uzyskania nowych kompetencji zawodowych.

W ramach działań podnoszących kwalifikacje zawodowe, zorganizowano szkolenia w zawodzie sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej, aranżacji terenów zielonych z elementami florystyki i bukietarstwa, opiekun osoby starszej i niepełnosprawnej, język migowy, magazynier z obsługą wózków jezdniowych, oraz kurs kucharza.

Główne formy pomocy

2. Ubóstwo

Ubóstwo określa się, jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem „podstawowe potrzeby kryje się poza wyżywieniem, którego niezbędności nikt nie kwestionuje takie potrzeby jak: ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia, uczestniczenie w świadczeniach kulturalnych.

Ubóstwo jest głównym powodem przyznawania pomocy przez GOPS w Wiązownicy.

Do tej grupy osób korzystających z pomocy społecznej w dużej mierze zaliczane są rodziny, których dochody są bardzo niskie i utrzymują się one głównie z gospodarstwa rolnego.

Na terenie tut. Gminy jest duży odsetek małych gospodarstw rolnych, których niska klasa dodatkowo powoduje, że utrzymanie się wyłącznie z tego rodzaju źródła dochodu staje się niemożliwe.

3. Bezrobocie.

Bezrobocie jest w Gminie Wiązownica zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne. Straty i skutki społeczne, które powoduje, są trudne do oszacowania. Pojawia się na niepokojącą skalę degradacja dużych grup społecznych i to nie tylko samych bezrobotnych, ale także ich rodzin. Utrata zatrudnienia, przejście na zasiłek, z kolei jako utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej-prowadzi do ubóstwa ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Wiązownica na dzień 30.09.2013r. wynosiła 936 osób w tym 435 kobiet i 501 mężczyzn. Z prawem do zasiłku 75 osób w tym 20 kobiet i 55 mężczyzn.

Tabela 14. Liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Wiązownica z podziałem na mężczyzn i kobiety wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013r.

Rok	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych w tym:		Liczba osób z prawem do zasiłku ogółem	Liczba osób z prawem do zasiłku w tym	
		Kobiety	Mężczyźni		Kobiety	Mężczyźni
2011	899	455	444	132	59	73
2012	927	440	487	185	69	116
30.09.2013	936	435	501	75	20	55

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie powyższych danych można by stwierdzić, że bezrobocie w Gminie Wiązownica maleje, jednak dane wykazywane nie są do końca wiarygodne. Mnóstwo ludzi z terenu Gminy wyjechało do pracy za granicę w związku, z czym nie są już oni zarejestrowani, jako bezrobotni i nie ma to odzwierciedlenia w żadnych danych statystycznych.

Gmina Wiązownica jest gmina wiejską. Ludność zamieszkująca jej teren posiada gospodarstwa rolne, co dyskwalifikuje ich by posiadać status osoby bezrobotnej. Z kolei wielkość gospodarstw rolnych, jaką posiadają te osoby nie pozwala im na to by utrzymać się jedynie z tego źródła.

Wg stanu na 30.09.2013r. wśród bezrobotnych jest więcej mężczyzn niż kobiet w związku z tym, że kobiety pozostały w domu z dziećmi i nie zostały zarejestrowane, jako osoby bezrobotne.

Kobiety mimo lepszego wykształcenia, odczuwają większe trudności ze znalezieniem zatrudnienia. Wykształcenie, co jest zrozumiałe, jeszcze bardziej niż płeć i wiek różnicuje sytuację bezrobotnego na rynku pracy. Dlatego wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym.

Bezrobotni posiadający wykształcenie policealne i średnie zawodowe stanowią dość sporą liczbę wszystkich zarejestrowanych. Stosunkowo w najmniejszym stopniu bezrobocie dotyka osób z wyższym wykształceniem.

Z doświadczeń pracowników GOPS wynika, że bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodziny, co wręcz wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Mniej widoczne, lecz nie mniej zagrażające spójności rodziny są skutki psychologiczne bezrobocia. Bezrobocie powoduje, bowiem zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna- ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków rodziny bezrobotnego zarówno ze znajomymi, jak i z dalszą rodziną. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzn ma znacznie bardziej negatywne skutki dla rodziny niż bezrobocie kobiet. Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji, które powodują sięganie po alkohol, co wśród bezrobotnych staje się zjawiskiem masowym.

Na podstawie danych z PUP w Jarosławiu ustalono, że liczba 936 osób bezrobotnych zarejestrowanych z terenu Gminy Wiądownica, daje wynik prawie 10% ogółu osób bezrobotnych

z całego powiatu jarosławskiego.

Tabela 15. Stopa bezrobocia podana jest w [%]

Miesiąc	Stopa bezrobocia 2013r.		
	Polska	Woj. Podkarpackie	Powiat Jarosławski
Styczeń	14,2	17,2	20,6
Luty	14,4	17,3	20,7
Marzec	14,3	17,1	20,4
Kwiecień	14,0	16,6	20
Maj	13,5	16,1	19,5
Czerwiec	13,2	15,6	19,0
Lipiec	13,1	15,7	18,7
Sierpień	13,0	15,7	18,8
Wrzesień	13,0	15,6	18,7

Źródło: dane z Urzędu Pracy w Jarosławiu

Do najważniejszych przyczyn bezrobocia można zaliczyć:

- duży spadek popytu na siłę roboczą,
- zwiększenie wymagań pracodawców dotyczących kwalifikacji zawodowych pracowników,
- wyż demograficzny powodujący bezrobocie wśród ludzi młodych,
- likwidacja dużych nierentownych zakładów.

Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny. W szybkim czasie pojawiają się problemy finansowe, rodzi się konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny. Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej ośrodka z powodu bezrobocia w okresie od 01.01.2011r. do 30.09.2013r. wzrastała i utrzymuje się na mniej więcej podobnym poziomie.

Tabela 16. Liczba osób korzystających z pomocy GOPS, w której występuje bezrobocie.

wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013r.

Rok	Liczba rodzin
2011r	164
2012r	180
30.09.2013r	183

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie danych na 30. 09.2013r –liczby osób bezrobotnych korzystających z pomocy GOPS tj. liczby osób 183 ustalono następującą strukturę:

Z pośród 183 osób jest prawie 50% mężczyzn i 50% kobiet (z niewielką przewagą kobiet).

W 2013 r. sytuacja na rynku pracy uległa poprawie. Ogólnie bezrobocie spadało z niewielkim wzrostem na koniec 2013r.

Jednakże prawie cały czas prawie 50% osób bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne pozostające bez pracy.

Podział ze względu na wykształcenie:

7% osób jest z wykształceniem wyższym, 27% z wykształceniem policealnym i średnim, 4% z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, 31% z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz 31% w wykształceniu podstawowym i niepełnym podstawowym.

Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Przymusowe pozostawanie bez pracy oraz niemożność znalezienia ponownego zatrudnienia powoli i systematycznie pozbawiają człowieka poczucia własnej wartości. Stres i utrata stabilizacji powoduje często niemożność podejmowania racjonalnych, a niekiedy jakichkolwiek decyzji. Pojawia się apatia i zniechęcenie. Okres bezrobocia oznacza radykalną zmianę rozkładu czasu w ciągu dnia.

W zmianie trybu życia ujawnia się tradycyjny podział obowiązków na kobiece i męskie.

Bezrobotni mężczyźni często sięgają po używki, głównie w celu rozładowania stresu. Osoby o niewielkich szansach na rynku pracy(brak kwalifikacji, zaawansowany wiek) dostrzegają raczej nadmiar wolnego czasu i rodzaje się przygnębienie, a raczej rozczarowanie lub stres leczą alkoholem lub nikotyną. Bardziej aktywnie i twórczo starają się wykorzystać swój czas ci bezrobotni, którzy dostrzegają szanse poprawy swojej pozycji na rynku pracy (młodzi, posiadający poszukiwany zawód lub gotowi do przekwalifikowania się).

Złe warunki materialne są jednym z głównych czynników wywołujących stany depresyjne związane z poczuciem braku stabilności i bezpieczeństwa socjalnego. Niskiej kondycji psychosomatycznej towarzyszy w szczególności wzrost zapadalności na niektóre choroby zakaźne, choroby społeczne-nerwice, choroby serca, choroby psychiczne oraz znaczny wzrost zachorowalności na czynną gruźlicę płuc, tradycyjnie uznaną za chorobę będącą wynikiem biedy i niedożywienia. Bezrobotni objęci pomocą społeczną zauważają u siebie niepokojące pogorszenie stanu zdrowia. Odsetek osób odczuwający nowe dolegliwości wyraźnie rośnie wraz z wydłużaniem się czasu pozostawania bez pracy.

Jest to wyraźny dowód, jak silne negatywnym doświadczeniem może być bezrobocie.

Oprócz dolegliwości somatycznych część bezrobotnych zauważa u siebie pogorszenie samopoczucia. Prawie wszyscy bezrobotni odczuwają niepokój, lęk, przygnębienie, rozdrażnienie, mają kłopoty ze snem, czują, że coś im zagraża. Duża część bezrobotnych uważa, że nie ma wpływu na ważne decyzje rodzinne i że ludzie są w stosunku do nich niesprawiedliwi.

Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego. Wpływa destrukcyjnie na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych funkcji, na realizację określonych zamierzeń, zadań i planów życiowych. Najbardziej bolesnym aspektem bezrobocia jest zagrożenie bezpiecznej egzystencji własnej rodziny. Brak pracy ma negatywny wpływ na ekonomiczną funkcję rodziny. Powoduje jej szybką degradację, potęguje biedę i rozszerza sferę ubóstwa. Dla podopiecznych GOPS dotkniętych bezrobociem dużym problemem jest regulowanie należności za opłaty mieszkaniowe, które są wysokie w stosunku do dochodów rodziny.

Jako pierwsze oszczędności czynione są na opłatach za energię, gaz, co naraża rodzinę na dodatkowy lęk przed odcięciem gazu i energii.

Obserwując zachowania bezrobotnych korzystających z pomocy GOPS zauważa się, że stosują oni ostrzejszy rygor oszczędnościowy tzn. mniej wydają na żywność, odzież, przejazdy, płatne usługi. Trudna sytuacja finansowa gospodarstw domowych dotkniętych bezrobociem wymusza także ograniczanie wydatków związanych ze zdrowiem(leki, sprzęt rehabilitacyjny) i kształceniem dzieci.

Bezrobocie naraża rodzinę na szereg niedogodności, sublimacje wielu ważnych potrzeb, niewłaściwe kształtowanie osobowości jej członków. Praca zawodowa wyznacza, bowiem postawy i zachowanie dzieci, system stosowanych przez nie ocen, kontakty ze środowiskiem rówieśniczym, uznawane przez nie wartości czy preferowane cele. Dążenia dzieci i młodzieży są silnie związane z pozycją zawodową rodziców, a otaczająca rzeczywistość postrzegana jest przez pryzmat ich pracy zawodowej. Zmiany w statusie zawodowym choćby jednego z rodziców nie pozostają więc bez wpływu na dokonywaną przez młodych ludzi ocenę rzeczywistości oraz ich własnej pozycji.

Bezrobocie jest często w rodzinie czynnikiem konfliktogennym nasilającym patologie społeczne takie jak nadużywanie alkoholu, zdobywanie środków pieniężnych nielegalnymi sposobami, itp.

Głębokość zmian w rodzinie spowodowanych bezrobociem zależy w dużej mierze od struktury rodziny, jej fazy rozwoju, statusu społecznego, stanu zagospodarowania materialnego, kondycji zdrowotnej członków rodziny oraz środowiska lokalnego. Bezrobocie rodziców dla dzieci i młodzieży kończącej pewien etap edukacji niejednokrotnie oznacza zmianę i ograniczenie planów dalszego kształcenia, obniżanie ich aspiracji edukacyjnych, zahamowanie rozwijania ich uzdolnień w drodze dalszej nauki czy zajęć dodatkowych.

Warte podkreślenia w tym miejscu wydaje się również ograniczenie kontaktów rówieśniczych dzieci na skutek rezygnacji z usług placówek edukacyjnych czy kulturalnych.

Odczuwanie przez dzieci własnej sytuacji, jako gorszej często prowadzi do stopniowej izolacji środowiskowej, co jest dodatkowym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Zawęża się krąg wspólnych zainteresowań rówieśniczych, dzieci przestają być zapraszane do wspólnej nauki i zabawy.

Zdarza się także, że jednocześnie z odrzuceniem przez rówieśników, z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziny, dzieci popadają w sytuacje konfliktowe w szkole z wychowawcami i nauczycielami. Odbija się to wszystko bardzo silnie na postawach dzieci i młodzieży, na ich zachowaniu oraz wartościowaniu zjawisk i osób.

Skutkiem bezrobocia w rodzinie jest także osłabienie autorytetów rodziców. W opinii Dzieci, zwłaszcza nastolatków, taka sytuacja jest przejawem braku zaradności, nieumiejętności dostosowania się do nowej rzeczywistości społecznoekonomicznej czy życiowego nieudacznictwa. Powoduje to zachwianie systemu wartości młodego pokolenia i obniżenie w hierarchii takich wartości jak wykształcenie, uczciwa praca, solidarność. Zachwianie autorytetu rodziców oznacza także naruszenie spójności rodziny i może przynieść niebezpieczne konsekwencje społeczne.

Obok wcześniej wymienionych skutków bezrobocia występuje jeszcze taki element jak nieplanowe, bezzadaniowe funkcjonowanie rodziny bez określonych bliżej celów i hierarchii zadań czekających na realizację. Racjonalne planowanie życia rodzinnego może odbywać się jedynie przy założeniu wydolności finansowej rodziny, w pokrywaniu wydatków na cele konsumpcyjne i usługowe oraz poczuciu stabilności dochodów. Jeśli zachwianie postaw materialnych jest krótkotrwałe nastąpić może czasowe zawieszenie realizacji lub realizacja okrojona, natomiast w dłuższej perspektywie dłużej braku te mogą wywołać rezygnację z pewnych planów bez szansy na ich realizację w przyszłości. Zaznaczyć należy, że pewnych zadań z natury przypisywanych rodzinie w danym cyklu i jej rozwoju nie można przesunąć w czasie, ponieważ spowoduje to nieodwracalne skutki w wymiarze indywidualnym, rodzinnym i społecznym.

4. Zjawisko migracji zewnętrznej i wewnętrznej oraz ich wpływ na pomoc społeczną

Migracja jest to stała lub okresowa zmiana miejsca zamieszkania związana z przekraczaniem granic administracyjnych, np. państwa czy miasta.

Wyróżnia się dwa główne kierunki migracji: zewnętrzną i wewnętrzną.

W związku z tym, że coraz więcej członków rodziny wyjeżdża poza granice kraju celem podjęcia pracy zarobkowej, pojawia się nowy problem zapewnienia opieki osobom starszym.

Głównym powodem migracji zewnętrznej w gminie Wiązownica jest uchodźstwo ekonomiczne tzw. „za chlebem”. Zwykle wydaje się ona jedyną szansą na poprawę bytu.

W ostatnich latach zjawisko to jest bardzo nasilone. Wielu ludzi, zwłaszcza młodych wyjeżdża na okres 1-4 lat, aby zdobyć pieniądze na mieszkanie, lub dalsze wykształcenie. Większość z nich wraca. Inaczej jest, kiedy migrują ludzie w średnim wieku i starsi. Migracje te mają na celu zazwyczaj osadnictwo na stałe.

Do niekorzystnych skutków migracji zewnętrznej zaliczamy czasową lub stałą utratę zasobów ludzkich, zmiany w strukturze wieku i płci pozostałych mieszkańców. Spowodowane jest to tym, że zazwyczaj grupą migrującą są ludzie młodzi. Negatywnym skutkiem jest również społeczno- kulturowe odizolowanie emigrantów, rozdzielenie rodzin. Bardzo często emigranci mają duże problemy z integracją w nowym środowisku. Dochodzi również do wymiany kulturowej, skutki bywają różne i pozytywne, i negatywne. Drugim rodzajem migracji jest migracja wewnętrzna. Dzieli się na migrację regionalną i pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi. Czynniki powodującymi migracje regionalne na większych dystansach są zazwyczaj czynniki ekonomiczne, bezrobocie, chęć uzyskania lepszych zarobków lub zrobienie kariery zawodowej, ale również zdobywanie wiedzy, czyli nauka w innym mieście, chęć zmiany otoczenia, poprawienia warunków mieszkaniowych (taką migrację nazywamy rezydencją), a także powody rodzinne, małżeństwa osób z różnych regionów danego kraju. Wśród osób migrujących dominują kobiety, co prowadzi do spadku populacji na wsi. Na wielu terenach wiejskich nastąpiło z tego powodu obniżenie współczynnika przyrostu naturalnego. Najczęstszą przyczyną migracji jest niechęć powrotu na wieś ludzi wykształconych, na szczęście powoli ta tendencja zaczęła się w ostatnich latach zmieniać na korzyść, wpływ na taką sytuację mają dotacje z Unii Europejskiej dla rozwijających się gospodarstw rolnych.

5. Starość –marginalizacja osób starszych.

Mówiąc „osoby starsze” mamy na myśli osoby w wieku poprodukcyjnym. U osób z tej grupy oprócz problemów dotyczących sprawności fizycznej mamy również do czynienia ze zmianami psychicznymi wpływającymi na zdolność funkcjonowania w środowisku.

Sytuacja ludzi starszych w okresie szybkich zmian gospodarczych jest złożona i uwarunkowana takimi czynnikami jak: pogorszenie stanu zdrowia, opieka zdrowotna, zanik tradycji międzypokoleniowych, przemiany kulturowe, niekorzystne warunki życia i pogorszenie sytuacji materialnej. Towarzyszy temu brak aktywności społecznej, osamotnienie, izolacja, nieporadność życiowa. Występuje stopniowe obniżenie procesów poznawczych, sztywności schematów myślowych, mniejsza zdolność przystosowawcza do nowych sytuacji, osłabienie pamięci. W sferze uczuć pojawia się osłabienie zainteresowania innymi osobami, niestabilność emocjonalna, zmienność nastrojów, płaczliwość, skłonność do depresji, egoizm, wzrost podejrzliwości i poczucie zagrożenia, postawa roszczeniowa, domaganie się pomocy.

Uwzględniając specyfikę środowiska osób starszych istnieje konieczność stworzenia systemu, który będzie uwzględniał ich najważniejsze potrzeby.

6. Niepełnosprawność.

Osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce liczną społeczność, która liczy już około 4, 7 mln. osób, co stanowi (ponad 12, 2% ogółu ludności).

Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczony przez Zespół ds. Orzekania o stopniu Niepełnosprawności, Komisję przy ZUS, KRUS, jak również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne uznać należy osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

Obserwacje pracowników Ośrodka pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy jest bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitację. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynku użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu. Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych. Od najmłodszych lat życia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości.

Na tej płaszczyźnie widać niedoinwestowanie poradni specjalistycznych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. Jednak w ostatnich latach uległo to poprawie .

Niepełnosprawni spotykają się również z problemami psychologicznymi i społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z brakiem zrozumienia ze strony ludzi zdrowych.

GOPS współpracuje z:

- Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jarosławiu, które prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy, Warsztat Terapii Zajęciowej, Ośrodek Rehabilitacyjno-Wychowawczy.
- Jarosławskie katolickie Stowarzyszenie Charytatywne im. O. Pio w Radawie – prowadzi ośrodek rehabilitacyjny.

Kilka osób z terenu Gminy Wiązownica uczestniczy w zajęciach w placówkach prowadzonych przez w/w organizacje.

Na podstawie danych wg stanu na 31.12.2012r. w GOPS było 54 rodziny korzystające z pomocy, w których choć jedna osoba była niepełnosprawna.

Osoby niepełnosprawne stanowią na świecie bardzo liczną społeczność. W jej skład wchodzi ponad 500 mln ludzi, z czego 2/3 żyje w krajach rozwijających się.

W Polsce zbiorowość osób niepełnosprawnych liczy już około 4,7 mln (ponad 12,2%).

Przyspieszony wzrost liczby osób niepełnosprawnych wyznacza coraz większą rangę temu zjawisku wśród innych problemów społecznych. Dynamika niepełnosprawności związana jest nie tylko z tradycyjnymi jej przyczynami, lecz także z nowymi zjawiskami, które wynikają ze zmian społeczno-gospodarczych zachodzących od 1989 roku.

Niepełnosprawność w swojej istocie, jest zjawiskiem o komponentach medycznych społecznych. Powodowana chorobami czy dysfunkcjami fizycznymi ma przede wszystkim wymierne konsekwencje funkcjonalne i społeczne. Zjawisko niepełnosprawności może być określane i mierzone w różny sposób:

- w oparciu o zmienne kliniczne(etiologia, lokalizacja i zakres uszkodzeń),
- na podstawie możliwości codziennego funkcjonowania (samoobsługa, poruszanie się,)
- na podstawie zdolności do pełnienia podstawowych ról społecznych adekwatnych do wieku danej osoby.

Społeczne skutki niepełnosprawności.

Choroba i niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej każdej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno-zawodową i miejsce zamieszkania. Sytuacja taka to z jednej strony efekt wydatków na leczenie, rehabilitację i różnego typu świadczenia będące udziałem rodzin, w których żyją osoby z ograniczoną przez chorobę sprawnością z drugiej strony przyczyną jest ograniczenie dochodów i ich utrata i renta inwalidzka osoby niepełnosprawnej oraz ograniczenie aktywności zawodowej i możliwości zarobkowych innych członków rodziny zobowiązanych do świadczeń opiekuńczych.

Na tę typową sytuację mogą nałożyć się jeszcze dodatkowe uwarunkowania, które czynią życie tych rodzin szczególnie trudnym.

Uwarunkowania te to:

- wczesna trudna sytuacja bytowa, na przykład brak podstawowego standardu wyposażenia gospodarstwa domowego(brak podstawowych mebli, pralki, lodówki),
- wysoki poziom wydatków, gdy więcej niż jedna osoba wymaga działań leczniczo-rehabilitacyjnych,
- niezaradność życiowa członków rodziny, nieumiejętność gospodarowania ograniczonymi środkami finansowymi.

Dotknięcie jednego z członków rodziny niepełnosprawnością stanowi dla rodziny sytuację kryzysową. Wymaga to odpowiedniego systemu interwencji kryzysowej stwarzającej dla osoby niepełnosprawnej i jej rodziny możliwość skorzystania z efektywnego systemu wsparcia, stanowiącego warunek prewencji podstawowej. Z drugiej strony brak konstruktywnego rozwiązania sytuacji kryzysowej w przeszłości domaga się wypracowania warunków sprzyjających aktywizacji zarówno osoby niepełnosprawnej jak i jej rodziny.

Niepełnosprawność uderza najbardziej w finansową i emocjonalną stronę rodziny. Rodzina w takiej sytuacji wymaga zwłaszcza nieinstytucjonalnych form pomocy, maksymalnie zindywidualizowanych i dostosowanych do jej potrzeb. Wzmocnienia wymaga sama rodzina, bo ona zapewnia zawsze w sposób ciągły możliwości poznawania uczucia miłości, potrzeb wolności, religijności. To rodzina, niezależnie od charakteru dokonujących się zmian w życiu społecznym, z natury broni godności oraz podmiotowości prawnej swych członków.

W zetknięciu z niepełnosprawnością jednego ze swych członków, w rodzinie musi dokonać się ogromny proces, którego zasadniczymi elementami są osobista przemiana oraz właściwa reakcja grupy podstawowej. Szczególnie trudna sytuacja narasta w rodzinie wychowującej nieletnie dziecko. Często po uzyskaniu informacji, że ich dziecko jest niepełnosprawne, przeżywają bardzo silnie negatywne emocje. W rezultacie ulegają zakłóceniu (czasami bardzo poważnemu) relacje między członkami rodziny, szczególnie zaś między małżonkami oraz między rodzicami a niepełnosprawnym dzieckiem. Przeżycia, które występują we wszystkich rodzinach bez względu na to, jaki rodzaj niepełnosprawności występuje u dziecka można podzielić na:

- Okres szoku, gdy rodzice dowiadują się o niepełnosprawności dziecka, jest to okres silnych negatywnych przeżyć,
- okres kryzysu emocjonalnego, kiedy rodzice nie mogą pogodzić się z myślą, że mają niepełnosprawne dziecko, spostrzegają swoją sytuację, jako beznadziejną, są przygnębieni, zrozpaczeni i bezradni,
- Okres pozornego przystosowania się do sytuacji, kiedy to rodzice podejmują nieracjonalne próby przystosowania się do sytuacji, w jakiej się znaleźli po stwierdzeniu u dziecka niepełnosprawności. Rodzice nie mogą pogodzić się z faktem, że ich dziecko jest niepełnosprawne, stosują różne mechanizmy obronne- tzn. deformują obraz realnej rzeczywistości zgodnie ze swymi pragnieniami. W konsekwencji wytwarzają sobie nieprawidłowy obraz dziecka, który dominuje nad rzeczywistością,
- okres konstruktywnego przystosowania się do sytuacji. Jego istotą jest przepracowanie przez rodziców problemu, czy i jak można pomagać dziecku. Osobista przemiana stanowi warunek pełnej integracji osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w społeczności lokalnej. W procesie tym od strony teoretycznej należy koncentrować się na takich pojęciach jak wola, poczucie podmiotowości i godności, dążenie do autentycznej tożsamości. Natomiast w funkcjonowaniu osoby niepełnosprawnej musi pojawiać się:
- próba samodzielnego poprawienia własnego działania oraz inicjowania zmian w osobie, które to zachowania są dla osoby pożądana wartością,
- potrzeba korzystania z książek i poradników samopomocowych, które pomagają wskazać drogę zmiany na lepsze w swoim funkcjonowaniu.

Sytuacja osób niepełnosprawnych w Gminie Wiązownica.

Od początku 1999 roku żyjemy w nowej rzeczywistości administracyjnej realizując nowe zadania na poziomie jednostki i rodziny. Zadania te wiążą się także ze środowiskiem osób niepełnosprawnych. Dotychczasowe doświadczenia w pracy na rzecz osób niepełnosprawnych przybliżyły problematykę tych osób, ich możliwości, oczekiwania i potrzeby. Unaocznily, że problemy niepełnosprawnej części społeczeństwa wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami protezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitacją.

Dużym problemem są również bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu.

Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości. Na tej płaszczyźnie widać niedoinwestowanie poradni specjalistycznych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych.

Niepełnosprawni spotykają się również z problemami psychologicznymi i społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z brakiem zrozumienia ze strony ludzi zdrowych.

7. Alkoholizm.

Według najnowszej klasyfikacji zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą chroniczną i występującą, która zaczyna się rozwijać bez świadomości osoby zainteresowanej, polega na niekontrolowanym picciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci. Charakteryzują ją przede wszystkim takie zjawiska jak:

- codzienne wypijanie alkoholu w celu utrzymania zadawalającego funkcjonowania,
- regularne, ale ograniczone do weekendów picie dużych ilości alkoholu,
- ciągi picia występujące naprzemiennie z okresami trzeźwości

- objawy abstynenckie,
- zmiany tolerancji na alkohol,
- utrata kontroli nad piciem,
- zaburzenia pamięci i świadomości,
- nawroty picia po próbach utrzymania okresowej abstynencji.

O uzależnieniu od alkoholu możemy mówić wówczas, gdy co najmniej trzy spośród wymienionych objawów występowały, co najmniej przez 1 miesiąc w ciągu ostatniego roku.

Społeczne skutki nadużywania alkoholu.

Nadużywanie alkoholu bardzo często wynika z nieumiejętności radzenia sobie z problemami, jakie niesie życie i w ostateczności prowadzi do fizycznego i psychicznego wyniszczenia jednostki. Alkoholik jest osobą niedojrzałą emocjonalnie, skłoną do wahań i wybuchowych reakcji radości lub rozpacz, które mogą prowadzić do gwałtownych, nieprzemyślanych zachowań. Cechuje go także mała odporność na frustracje, kryje w sobie lęk przed wyjściem na jaw jego uzależnienia. Jego kontakty z innymi ludźmi zazwyczaj są dość płytkie i luźne, nasycone są wysokim poziomem niepokoju.

Nadmierne spożywanie alkoholu znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu jednostki, ale także w życiu społeczeństwa. Problemy, których przyczyną jest alkohol mogą pojawiać się w różnych dziedzinach. Można więc mówić o następstwach rodzinnych, problemach w pracy, łamaniu porządku publicznego.

Nadużywanie alkoholu w Polsce jest jedną z głównych przyczyn rozwodów.

Bardzo ważnym skutkiem nadużywania alkoholu jest pogorszenie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny. Nie bez znaczenia jest wpływ alkoholizmu rodzica na rozwój dzieci, które żyją w atmosferze ciągłego niepokoju, lęku i napięcia. Uczą się destruktywnych dla siebie i otoczenia zachowań. W wyniku trudnych doświadczeń życiowych grozi im dezintegracja osobowości manifestująca się w różnego typu zaburzeniach emocjonalnych. Badania ukazują, że co najmniej u 50% chorych na nerwice dzieci źródłem choroby jest alkoholizm jednego z rodziców.

Podsumowując można jednoznacznie stwierdzić, że alkoholizm zarówno w życiu jednostki, jak i w życiu społecznym zawsze powoduje straty.

Wśród świadczeniobiorców GOPS jest 35 osób, u których zdiagnozowano problem alkoholowy.

Struktura rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą przez GOPS

w 2013r przedstawia się następująco:

Rodziny z dziećmi	Liczba rodzin
1 dziecko	9
2 dzieci	3
3 dzieci	10
4 dzieci	6
5 dzieci	2
6 dzieci	-
7 dzieci	-

W roku 2013 wśród klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązownicy 35 klientów było dotkniętych problemem alkoholowym.

Średnia liczba osób w tych rodzinach to 4 osoby. Część tych osób to osoby samotnie gospodarujące, prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe lub samotne, nadużywające alkoholu. Na ogół bez własnych źródeł utrzymania.

Od lat liczba osób i rodzin, w których występuje problem alkoholowy nieustannie wzrasta. Alkoholizm jest problemem całej rodziny. Powoduje jej rozbitcie, rozluźnienie więzów społecznych i zawodowych, zniesienie

dyscypliny pracy, obniżenie jakości życia oraz jest jednym z podstawowych czynników w rozwoju przestępczości.

Znaczna część wypadków komunikacyjnych również związana jest z nadużywaniem alkoholu. Człowiek uzależniony szkodzi sobie i swojemu otoczeniu. Klienci z problemem alkoholowym cechuje na ogół postawa roszczeniowa. Uważają, że skoro nie pracują pomoc społeczna ma obowiązek utrzymać ich i zadbać o ich poczucie bezpieczeństwa.

Motywacja osób uzależnionych i współuzależnionych członków rodziny do zmiany swojej sytuacji jest bardzo niska.

Na rzecz osób i rodzin z problemem alkoholowym działa Gminna Komisja do Spraw Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

W gminie Wiązownica uchwalony jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2014 (Uchwała Nr XXXIV/302/2014 Rady Gminy Wiązownica z dnia 7.01 2014 r.).

Diagnoza stanu problemów alkoholowych w Gminie Wiązownica za rok 2013

(dane pochodzą z załącznika do w/w Uchwały):

1. Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych –50
2. Dane dotyczące naruszeń prawa i porządku publicznego:
 - 760 interwencje Policji, w tym:
 - 571 Interwencji publicznych
 - 86 interwencji domowych
3. Ilość osób z terenu Gminy zatrzymanych w policyjnych izbach zatrzymań do wytrzeźwienia – 54.
4. Liczba osób objętych pomocą społeczną w związku z problemem alkoholowym –35.
5. Liczba osób skierowanych przez komisję rozwiązywania problemów alkoholowych na leczenie odwykowe – 17.

Nie jest to pełna liczba osób i rodzin z tym problemem z uwagi na to, że wg kryterium klasyfikacji, z jakiego powodu udzielono im pomocy w GOPS, zostali oni zakwalifikowani wcześniej do innej grupy osób korzystających z pomocy. Ponadto u wielu osób, u których pracownik socjalny zauważa lub podejrzewa problem alkoholowy, nie uświadamia sobie uzależnienia, w wielu problem ten ukrywa.

Alkoholizm jest problemem całej rodziny, prowadzi do przemocy. Alkoholizm stanowi zagrożenie dla funkcjonowania biologicznego i emocjonalnego wszystkich członków rodziny. Człowiek uzależniony szkodzi nie tylko sobie, swoim bliskim, ale również osobom niezwiązanym z nim więzami rodzinnymi. Skuteczna pomoc osobom i rodzinom z problemami alkoholowymi polega na umożliwieniu ludziom dotkniętym tą chorobą podjęcia leczenia.

Poważnym problemem w podejmowaniu działań w tym kierunku jest bierna postawa ludzi uzależnionych od alkoholu. Podopieczni ci mają w większości postawy roszczeniowe. Uważają, że jeżeli nie pracują, to właśnie pomoc społeczna ma obowiązek ich utrzymać.

Są przekonani, że ich uzależnienie spowodowane jest czynnikami zewnętrznymi, nie chcą pogodzić się z myślą, że to właśnie oni decydują o swojej sytuacji życiowej.

Wielu podopiecznych, GOPS-u, u których pracownik socjalny podejrzewa problem alkoholowy, zaprzecza, że alkohol ma jakikolwiek wpływ, na jakość ich życia.

W przypadku tych uzależnień konieczne jest skonfrontowanie ich z uzależnieniem tj. przeprowadzenie interwencji i uświadomienie im ich choroby.

Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to w naszej Gminie stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężania. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców Gminy i nie respektuje płci, wieku ani statusu intelektualnego. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat, niepokojącym jest fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżania wieku pierwszego z nim kontaktu.

W rodzinach, które objęte są pomocą GOPS pracownicy dość często obserwują stwarzanie sytuacji sprzyjających picciu alkoholu, stosowanie zachęty do jego spożywania i przedstawianie łatwości jego zdobywania. Szczególnego znaczenia w tych rodzinach nabiera wzorec picia alkoholu i niekorzystny wpływ rozbieżności między zachowaniem rodziców a wymaganiami stawianymi wobec dziecka do spożywania alkoholu, brak kontroli ze strony rodziców i stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych. W wielu środowiskach daje się zauważyć zjawisko „dziedziczenia” alkoholizmu. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne. Praca z tak zaburzonymi klientami GOPS jest bardzo trudna, długotrwała, niekiedy skazana na niepowodzenie. Z pomocą w pracy z alkoholikami pracownikom socjalnym przychodzi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Policja.

8. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Znaczna część klientów GOPS stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo –wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowywaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m. in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości.

Przejawy, powody bezradności w sprawach opiekuńczych:

- zaniechywanie dziecka lub innej osoby wymagającej opieki, pozostawienie bez opieki,
- brak dbałości o czystość i wygląd dziecka, odpowiedni ubiór dostosowany do pory roku,
- brak dbałości o prawidłowy rozwój fizyczny dziecka, jego sprawność i zdrowie,
- zaniechywanie podstawowych potrzeb materialnych dziecka lub innych osób,
- brak odpowiedniego wyżywienia, brak zapewnienia miejsca do snu, nauki i wypoczynku,
- brak wyposażenia do nauki w szkole.

Przejawy, powody skutki bezradności w sprawach wychowawczych:

- pasywna postawa, wyuczona bezradność wobec istniejących problemów,
- niekorzystne wychowawczo postawy rodzicielskie (odrzucenie, obecność- nadmierna bliskość, nadmierna opiekuńczość, brak wsparcia, unikanie kontaktu-nadmierne wymagania, zarządzanie),
- brak stosownych umiejętności, kompetencji wychowawczych,
- niekonsekwentny styl wychowawczy, zmienność i przypadkowość oddziaływań,
- lekceważenie lub brak zainteresowania osiągnięciami/problemami szkolnymi dziecka.

Bezradność w sprawach wychowawczych, nie zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci (potrzeby bezpieczeństwa, miłości i akceptacji, uznania, kontaktów społecznych), brak troski o ich rozwój intelektualny(rozbudzanie zainteresowań i potrzeb kulturowych), nieprawidłowa socjalizacja mogą skutkować:

- niepowodzeniami szkolnymi dzieci, nierealizowaniem obowiązku szkolnego,
- ucieczkami z domu, wiązaniem się z grupami tzw. marginesu społecznego,
- paleniem niktyny, używaniem narkotyków, alkoholu,
- zaburzeniami zachowania, agresją, przestępczością,
- izolacją od grup rówieśniczej.

Przejawy, powody bezradności w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego:

- brak dbałości o stan techniczny mieszkania, jego wyposażenie, czystość,
- brak umiejętności planowania budżetu domowego,
- nieracjonalne gospodarowanie środkami finansowymi,
- brak umiejętności załatwiania spraw urzędowych,
- chaotyczny, przypadkowy, impulsywny styl gospodarowania budżetem domowym.

Ograniczenia osoby/rodziny lub bariery w środowisku powodujące utrudnienia w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej:

- brak adekwatnych do sytuacji zasobów sił emocjonalnych,
- silny lęk przed przejęciem odpowiedzialności za swoją sytuację-zaburzenie stabilności,
- powielanie wzorów zachowań i konfliktów, które występowały w rodzinie pochodzenia,
- koncentrowanie się na swojej trudnej sytuacji,
- uzależnienie od instytucji i systemów pomocowych,
- wyuczona bezradność,
- ograniczenia możliwości intelektualnych,
- trudności komunikacyjne (mały zasób słownictwa, brak rozumienia terminów używanych, przez osoby profesjonalnie pomagające),
- niska kultura osobista,
- słaba konsolidacja i solidarność wewnątrzrodzinna, konflikty w rodzinie,
- zła sytuacja mieszkaniowa,
- trudna sytuacja finansowa,
- brak wykształcenia,
- bezrobocie,
- zły stan zdrowia, długotrwałe choroby (w tym psychiczne), niepełnosprawność,
- zaburzona struktura rodziny.

Ograniczenia środowiska:

- brak sieci wyspecjalizowanych instytucji i organizacji zajmujących się problematyką dysfunkcyjności rodzin,
- brak poradnictwa rodzinnego,
- brak realizacji programów edukacyjnych, profilaktycznych, treningów społecznych.

9. Zjawisko przemocy w rodzinie.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtujących osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji

w rodzinie. Jest ona poważnym problemem społecznym. Jej ofiary utrzymują ją w tajemnicy, ponieważ wstydzą się powiedzieć, co dzieje się w ich domu lub boją się odrzucenia przez otoczenie. Czasami też trudno im się przyznać nawet przed sobą, że najbliższa osoba dopuszcza się wobec nich przemocy.

Dom rodzinny, choć kojarzy się nam z ciepłem, miłością i bezpieczeństwem, często jest miejscem, w którym wiele jest cierpienia, bólu i lęku. Czasami dochodzi do tragedii. Przemoc domowa przez wiele lat nie była w Polsce nazywana po imieniu. Obecnie używa się takich określeń jak: „przemoc w rodzinie lub „przemoc domowa”.

W świadomości społecznej funkcjonuje wiele mitów i stereotypów nt. przemocy w rodzinie, przy czym większość z nich jest używana, jako argument przemawiający za stosowaniem przemocy lub jako jej usprawiedliwienie.

Przemoc w rodzinie ma wpływ na prawidłowy rozwój człowieka.

Wielu uczniów stosujących przemoc rówieśniczą pochodzi z domów, gdzie stosuje się przemoc. Dlatego tak ważna z punktu widzenia społecznego jest walka z przemocą w rodzinie. Szkoła i nauczyciele to ważne ogniwo w przeciwdziałaniu przemocy.

Dlatego do realizacji programów profilaktycznych dotyczących przeciwdziałaniu agresji i przemocy w szkole należy zapraszać nauczycieli otwartych na nowe pomysły, spełnionych w swej pracy.

W ostatnim okresie zaobserwowano wzrost przemocy występującej w rodzinie, głównie przemocy domowej wynikłej z powodu nadużywania alkoholu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązownicy współpracuje ściśle z policją w tym zakresie.

W przypadku zgłoszenia przemocy na policję Ośrodek jest również powiadamiany i podejmuje wszelkie czynności związane z pomocą rodzinie poszkodowanej.

Na podstawie własnych doświadczeń ustalono, że podczas występowania tego zjawiska ofiary przemocy nie podejmują aktywności i nie szukają pomocy

w placówkach do tego powołanych, a mają na to wpływ następujące czynniki:

- brak lub niski stopień wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości przeciwdziałania,
- brak lub niski stopień wiedzy na temat instytucji i organizacji działających na polu pomocy ofiarom i sprawcom przemocy domowej,
- brak umiejętności psycho-społecznych do konstruktywnego radzenia sobie, z problemami życiowymi
- strach przed zmianą,
- brak motywacji do zmiany,
- Niewystarczająca liczba osób zatrudnionych w systemie pomocy osobom i rodzinom obciążonym problemami uzależnień i przemocy domowej(aspekt motywowania do zmiany, wzmocnienia i tworzenia w procesie zmiany).

Zjawiskiem powodującym przemoc domową jest również niski stopień zaangażowania społeczeństwa w jej przeciwdziałanie, często utrwalonym przez stereotypowe postrzeganie zjawiska, jako problemu wewnątrzrodzinnego, który rozwiąże się sam lub który nie powinien dotyczyć osób spoza rodziny.

W dniu 8 czerwca 2011 roku Rada Gminy Wiązownica podjęła Uchwałę Nr VIII/60/2011

w sprawie uchwalenia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W dniu 12 października 2011r Rada Gminy Wiązownica podjęła Uchwałę nr XI/85/2011w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Wiązownicy oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Od 15 listopada 2011r na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Wiązownica na terenie Gminy funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny.

Działający na terenie Gminy Wiązownica Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy robocze celem pomocy rodzinom oraz celem przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W okresie od 1.10.2011 do 31.12.2012 do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Wiązownicy wpłynęło 27 Niebieskich kart, które zostały założone dla 23 rodzin z terenu Gminy Wiązownica. W w/w okresie zostało zakończonych 12 procedur „Niebieskie Karty”.

Wg stanu na 31.12.2012r w ramach prac ZI i grup roboczych trwało 11procedur „Niebieskie Karty”.

W w/w okresie odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Spotkania grup roboczych odbywają się w zależności od potrzeb i indywidualnego planu pomocy rodzinie.

Realizując założenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązownicy ściśle współpracuje z GKRPA, Szkołami, Pedagogiem Szkolnym, Kuratorami Sądowymi, Sądem, Prokuraturą, policją, Służbą Zdrowia.

10. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Celem działania jest stworzenie takiego systemu, który zapobiegnie marginalizacji zagrożonych grup społecznych, nadużywania alkoholu, przeciwdziałaniu przemocy domowej.

10.1 Bezrobocie. Strategia pomocy.

Celem planowanych przez GOPS działań jest wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy oraz przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia. Adresatem programu jest grupa osób bezrobotnych

z terenu Gminy, które są podopiecznymi ośrodka pomocy społecznej i wykazują aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.

Podstawowe założenia strategii

- Utrzymanie współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemów bezrobocia (Powiatowy Urząd Pracy).
- Przeciwdziałanie uzależnieniu świadczeniobiorców od instytucji pomocy społecznej.
- Rozwiązywanie problemu bezrobocia systemowo, czyli z uwzględnieniem pomocy dla rodziny bezrobotnego.
- Koordynatorami działań na rzecz bezrobotnych będą pracownicy socjalni i asystenci rodziny.
- Pozostające w dyspozycji Ośrodka pomocy społecznej środki finansowe na pomoc materialną stanowiąc będą ważny instrument służący kształtowaniu pożądanego zachowań bezrobotnych podopiecznych.
- negocjowanie kontraktów określających zasady współdziałania będzie podstawą pracy z bezrobotnym klientem GOPS.
- uaktywnienie bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia i aktywnego poszukiwania pracy poprzez udział w projekcie systemowym współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego „Czas na aktywność w Gminie Wiązownica”.

Kierunki działania.

Pomoc na rzecz rodzin i środowisk dotkniętych bezrobociem obierze dwa kierunki:

- Działania z zakresu pracy socjalnej:

Działania podejmowane w celu mobilności podopiecznych do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielniania się.

W ramach tych działań podstawą pomocy stanie się kontrakt zawierany pomiędzy bezrobotnym, a Ośrodkiem Pomocy Społecznej określający zasady współpracy oraz cele, do których należy zmierzać i uzależniający przyznanie pomocy finansowej od zaangażowania bezrobotnego w poszukiwaniu zatrudnienia.

Innym wzmocnieniem aktywnej postawy będzie proponowanie prac interwencyjnych z puli Powiatowego Urzędu Pracy dla najbardziej aktywnych podopiecznych.

Współpraca z PUP – szkolenia, kursy dla bezrobotnych, Uczestnictwo w CIS.

- Działania podejmowane w celu mobilności do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielniania się.

W zakresie tych zadań planowane jest przeznaczenie środków finansowych pozostających w dyspozycji Ośrodka oraz Gminy, w pierwszej kolejności na ochronę dzieci przed skutkami bezrobocia rodziców. Priorytetem stanie się, więc zapewnienie dzieciom:

- podstawowego wyposażenia do szkoły,

- ciepłego posiłku w szkole,
- możliwości uczęszczania dzieci od najmłodszych lat do przedszkoli,
- możliwości uczestnictwa w zajęciach prowadzonych na świetlicach.

Pomoc dla bezrobotnych nie może się ograniczyć jedynie do świadczeń finansowych. Konieczne jest także prowadzenie intensywnej pracy socjalnej, której celem będzie kształtowanie u bezrobotnych odpowiedzialności za swój los i umiejętności przystosowania się do samodzielnego życia w obecnej rzeczywistości. Szczególny nacisk należy położyć na uczenie prowadzenia gospodarstwa domowego w nowej sytuacji, racjonalnego gospodarowania ograniczonymi środkami finansowymi oraz planowanie najbliższej przyszłości własnej rodziny, w tym celu do pracy zaangażowani zostaną asystenci rodziny.

Osoby bezrobotne oraz ich rodziny dotyka wiele ograniczeń w zakresie funkcjonowania społecznego. Sytuacja bezrobocia wywołuje także wiele napięć w sferze życia psychicznego jednostki. Rozwiązaniem dla tej części problemów staną się grupowe formy pomocy takie jak grupy samopomocowe, treningi interpersonalne, kursy pomocy bezrobotnemu itp. prowadzone przez GOPS.

- Działania mające na celu zwiększenie skuteczności funkcji informacyjnej sprawowanej zarówno przez Powiatowy Urząd Pracy jak i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązownicy.

W ramach tych zadań należy rozwinąć banki danych o możliwościach pomocowych oraz doskonalić sposoby docierania z informacjami do zainteresowanych.

Właściwie przekazana informacja oraz wyjaśnienie bezrobotnemu jego sytuacji prawnej, uprawnień oraz warunków uzyskania określonych świadczeń, powoduje redukcję postaw roszczeniowych wśród klientów, daje podstawy do budowania w nich poczucia bezpieczeństwa, a także ułatwia im planowanie swoich działań.

- Podmioty realizacji strategii:

W realizację przedsięwzięć wynikających ze strategii zaangażowane będą następujące instytucje:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązownicy,
- Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu
- Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
- Urząd Gminy Wiązownica.

10.2 Osoby starsze. Strategia pomocy.

Celem strategii dla osób starszych jest:

- zwiększenie aktywności życiowej ludzi starszych poprzez pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku i stworzenie możliwości uczestnictwa w życiu społecznym,
- wprowadzenie usług pielęgnacyjnych,
- pozostawienie ludzi starszych jak najdłużej w środowisku zamieszkania.

Kierunki pomocy

1. Rozwój pracy socjalnej (specjalizacja pracowników socjalnych):

- diagnozowanie potrzeb ludzi starszych,
- wzbogacanie warsztatu pracy pracowników socjalnych,
- poradnictwo dotyczące prowadzenia gospodarstwa domowego,
- pomoc w kontaktach z otoczeniem,
- pomoc w życiu codziennym(udział wolontariuszy).

2. Wprowadzenie usług pielęgnacyjnych

- współpraca z instytucjami wykonującymi usługi,
- wdrażanie pomocy sąsiedzkiej,

- uaktywnienie osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach usług pielęgnacyjnych.

Podmioty realizacji:

1. GOPS
2. Urząd Gminy Wiązownica
3. Organizacje pozarządowe i instytucje działające na rzecz osób starszych.

10.3.Niepełnosprawność. Strategia pomocy.

Cel strategiczny:

- Działania w celu diagnozowania środowiska osób niepełnosprawnych.
- Stworzenie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej osób niepełnosprawnych.
- Wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych.
- Wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem.
- Doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.
- Zintegrowanie działań samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

Kierunki pomocy

Działania z zakresu pracy socjalnej:

- Szkolenie pracowników socjalnych.
- Rozwój pracy zespołowej.
- Wspieranie profesjonalnych form pomocy wolontariatem.

Zorganizowanie grupy wsparcia dla osób wychowujących niepełnosprawne dziecko.

Pomoc usługowa w formie:

- Usług opiekuńczych domowych i pielęgnacyjnych w miejscu zamieszkania.
- Specjalistycznych usług opiekuńczych domowych i pielęgnacyjnych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Rehabilitacji i doradztwa rehabilitacyjnego.
- Terapii psychologicznej i pedagogicznej.
- Umieszczenia w całodobowych domach pomocy społecznej.
- Umieszczenie w Zakładach Opiekuńczo -Leczniczych.

Działania z zakresu budowania sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

- Program wczesnej interwencji-opieki nad rodziną, w której urodziło się dziecko z grupy ryzyka, obarczone wadą rozwojową.
- Utworzenie centrum informacji dla osób niepełnosprawnych oraz jej ciągłej aktualizacji.

Podmioty realizacji:

- GOPS,
- Ośrodek wczesnej interwencji,
- Poradnia Oceny Rozwoju Dziecka,
- Urząd Gminy Wiązownica,
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

10.4.Alkoholizm. Strategia pomocy.

Cel strategiczny

- Wypracowanie modelu wspólnego oddziaływania pracowników socjalnych, konsultantów i terapeutów odwykowych na rodziny dotknięte problemem alkoholowym,
- wypracowanie i doskonalenie form pracy z podopiecznym uzależnionym w celu mobilizacji go do podjęcia leczenia odwykowego
- ochrona dzieci przez skutkami alkoholizmu rodziców
- wypracowanie form współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami pomagającymi osobom uzależnionym ich rodzinom

Aktualne działania GOPS skierowane na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym:

- udzielanie pomocy pedagogicznej, psychologicznej i prawnej rodzinom z problemem alkoholowym,
- zaspokajanie socjalnych potrzeb dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym poprzez opłacanie wyżywienia w szkole, wyposażenie w niezbędne artykuły szkolne, odzież, opłacanie udziału w wypoczynku zimowym i letnim.

Kierunki działania.

Stworzenie modelu współpracy pracownika socjalnego i konsultanta-psychologa.

Motywacja uzależnionych i współuzależnionych podopiecznych GOPS do zmiany sytuacji życiowej jest bardzo niska. Aby ją zwiększyć konieczne jest opracowanie modelu współpracy pracownik socjalny-konsultant psycholog. Rola pracownika socjalnego będzie rozpoznana na podstawie faktów z życia podopiecznych, problemu alkoholowego i zmotywowanie podopiecznego lub jego rodziny do podjęcia kontaktu z psychologiem.

Szkolenia dla pracowników socjalnych w sposobie postępowania z rodziną z problemem alkoholowym.

Zorganizowanie spotkań pracowników socjalnych z psychologiem, których celem będzie:

- psychoedukacja,
- wskazywanie na możliwości i formy postępowania z rodziną dotkniętą problemem alkoholowym,
- informowanie o miejscach, organizacjach, instytucjach mogących oprócz pracowników GOPS nieść pomoc w rozwiązywaniu piętrzących się problemów,
- kształtowanie umiejętności stawiania wymagań i ich egzekwowania.

Podmioty realizacji strategii:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więzownicy
- Centrum profilaktyki i Terapii Uzależnień
- Świetlice socjoterapeutyczne

10.5 Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Strategia pomocy.

Cele i działania:

- w zakresie zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży
- w zakresie poprawy funkcjonowania rodziny
- w zakresie zapewnienia /uzyskania niezbędnych środków materialnych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego
- w zakresie poprawy stanu zdrowia

Cel strategiczny:

Wiodącą myślą strategii pomocy rodzinie z problemami opiekuńczo –wychowawczymi jest konieczność systemowego podejścia do pracy z rodziną i kompleksowego oddziaływania na nią.

Rodzina jest dynamiczną, społeczną całością, jej elementy są ze sobą w interakcji i we wzajemnej zależności. Należy więc założyć, że nie wystarczy zajmować się tylko dziećmi w celu poprawienia ich

funkcjonowania, lecz całą rodziną, która potrzebuje wszechstronnej diagnozy i pomocy. Mając na uwadze dobro dziecka i rodziny należy kierować się zasadami:

- pomoc powinna być wczesna i mieć charakter profilaktyczny, ochronny i aktywizujący jednostkę lub rodzinę do poszukiwania samodzielnych rozwiązań,
- opieka i pomoc powinny być zorganizowane w środowisku bliskim dziecku;
 - w rodzinie, w szkole tak, aby umożliwiały mu wzrastanie i rozwój w naturalnych warunkach rodzinnych, kulturowych i społecznych,- w przypadku udzielenia pomocy zakłada się stopniowe zmniejszanie jej intensywności zmianę charakteru pomocy z intencyjnej na stymulującą i wspierającą.

Kierunki pomocy.

Występujące i dominujące w rodzinach dysfunkcje wyznaczają kierunki działań:

Pomoc na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

Działania z zakresu pracy socjalnej:

- Specjalizacja pracowników socjalnych,
- Rozwój pracy zespołowej.
- Warunkowanie pomocy przez zawieranie kontraktów.
- Uruchomienie telefonu zaufania dla osób w kryzysie.
- Zorganizowanie wsparcia dla ofiar przemocy.
- Uzupełnianie profesjonalnych usług wolontariatem.
- Pomoc rodzinie w wykształceniu dzieci i młodzieży na poziomie średnim i wyższym.

Działania z zakresu budowania sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi:

- Doskonalenie systemu informowania o możliwościach uzyskania pomocy przez osoby potrzebujące.
- Budowanie sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ofiar przemocy i wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo –wychowawczymi:
- Zespół konsultacyjny i pracownicy socjalni współpracują z lokalnymi instytucjami:
 - Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Ośrodkiem Wczesnej Interwencji, Poradnią Oceny Rozwoju Dziecka, Ośrodkiem Adopcyjno – Opiekuńczym, domami dziecka,
 - Pogotowiami opiekuńczymi, Komitetem Ochrony Praw Dziecka, pedagogami szkolnymi,
 - Sądem Rodzinnym, Punktem Interwencji Kryzysowej w Jarosławiu,
- podjęcie akcji organizowania turnusów integracyjnych dla rodzin patologicznych pochodzących z terenu gminy oraz organizowanie spotkania dzieci ze Św. Mikołajem.
- Uściślenie współpracy z sędziami rodzinnymi, kuratorami sądowymi.
- Koontynuowanie współpracy z Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach.

3. Podmioty realizacji strategii.

W realizację strategii zaangażowane będą następujące instytucje:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązownicy,
- Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Poradnia Oceny Rozwoju Dziecka,
- Ośrodek Wczesnej Interwencji,
- Specjalistyczny Ośrodek wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach.

- Organizacje pozarządowe wspomagające rodziny z dysfunkcjami społecznymi

Rozdział II. Ochrona zdrowia.

Służba zdrowia, zarówno placówki jak i personel, zabezpieczają mieszkańcom gminy Wiązownica podstawową opiekę medyczną. Funkcjonują tu 5 ośrodki zdrowia: 2 w Wiązownicy, 1 w Radawie, 1 w Szówsku i 1 w Zapałowie.

Tabela 17. Dane dotyczące placówek medycznych na terenie gminy Wiązownica.

Placówka	Miejscowość	Pow. użytkowa	Własność
Gminny Ośrodek Zdrowia	Wiązownica	150 m ²	Starostwo Powiatowe w Jarosławiu
Wiejski Ośrodek Zdrowia	Radawa	120 m ²	Starostwo Powiatowe w Jarosławiu
Wiejski Ośrodek Zdrowia	Zapałów	61,5 m ²	Pomieszczenia dzierżawione od Gminy
Ośrodek Zdrowia w	Wiązownicy	ok.150m ²	Własność prywatna
Ośrodek zdrowia w	Szówsku	ok. 200m ²	Własność prywatna

Źródło: opracowanie własne.

Mieszkańcy Gminy korzystają ze specjalistycznej opieki medycznej w Jarosławiu, gdzie znajduje się najbliższy punkt pogotowia ratunkowego. Najbliższy szpital działa również w Jarosławiu, zapewnia on opiekę na oddziałach: zakaźnym, chirurgii wewnętrznej, neurologii, położnictwie i patologii ciąży, psychiatrii.

Rozdział III Edukacja.

Na terenie Gminy funkcjonuje 4 Zespoły Szkół (ze szkołami podstawowymi i gimnazjami), 3 szkoły podstawowe oraz dwa punkty filialne. Wg stanu na 30.09.2013r. ogółem do szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie Gminy uczęszcza 1303 uczniów. Stan techniczny szkół jest różny. Jednak ogólnie możemy powiedzieć, że dobry.

Dzieci i młodzież szkolna pozostaje pod opieką 152 nauczycieli (część z nich pracuje w zarówno w szkołach podstawowych, jak również w gimnazjach).

Wg danych na koniec września 2013 roku we wszystkich szkołach działały oddziały przedszkolne.

Tabela.18 Dane dotyczące szkół podstawowych i gimnazjum na terenie gminy Wiązownica

Nazwa szkoły	2011-12		2012-13		30.09.2013	
	l.u.	l.n.	l.u.	l.n.	l.u.	l.n.
Zespół Szkół w Wiązownicy	311	33	348	35	367	35
Zespół Szkół w Szówsku	338	30	275	26	323	30
Zespół Szkół w Zapałowie	243	24	238	25	252	26
Szkoła Podstawowa w Mołodyczu	109	15	91	15	78	13
Zespół Szkół w Piwodzie	260	35	178	22	167	21
Szkoła Podstawowa w Ryszkowej W.	68	15	57	14	66	14
Szkoła Podstawowa w Manasterzu	50	13	62	15	50	13
Łącznie	1379	165	1249	152	1303	152

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Wiązownica.

Legenda:

l.u. - liczba uczniów

l.n.

-

liczba

nauczycieli

Cześć III MISJA I CELE STRATEGICZNE

MISJA:

Zintegrowany i spójny system realizacji polityki społecznej na terenie Gminy Wiązownica-podejmowanie wspólnych działań administracji samorządowej, partnerów społecznych i gospodarczych na rzecz rozwoju lokalnej demokracji, integracji społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, równości szans edukacji i rozwoju.

Cele strategiczne:

1. Podejmowanie selektywnych działań na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
2. Podniesienie jakości życia osób starszych poprzez zaspokajanie ich potrzeb i rozwój usług socjalnych.
3. Rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem wyrównywania szans osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją.
4. Integracja i aktywizacja lokalnego środowiska w zakresie promowania i wsparcia samopomocowych form działania.
5. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
6. Profilaktyka uzależnień.
7. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zapobieganie patologiom.
8. Promocja zdrowego stylu życia.
9. Nowoczesny, sprawny i spójny system edukacji, zapewniający pełny rozwój psychofizyczny dziecka.

Cześć IV. Dokumenty strategiczne-ustawodawstwo unijne.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 Nr 182 z późn. zm.) nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia nawiązuje i korzysta z rozwiązań innych aktów prawnych, a w szczególności:

- 1) Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 2) Ustawy o zatrudnieniu socjalnym;
- 3) Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 4) Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 5) Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 6) Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- 7) Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 8) Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 9) Ustawy o spółdzielniach socjalnych;
- 10) Ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych;
- 11) Ustawy o zasiłkach rodzinnych;
12) ustawy o finansach publicznych;
- 13) ustawa z o cudzoziemcach;
- 14) ustawa o świadczeniach rodzinnych;
- 15) ustawa o dodatkach mieszkaniowych;
- 16) wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 17) o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

ZGODNOŚĆ Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM, STRATEGIAMI EUROPEJSKIMI, NARODOWYMI, REGIONALNYMI I LOKALNYMI

1. Zgodność z prawem wspólnotowym

Prawo wspólnotowe (*acquis communautaire*) nie ingeruje w systemowe rozwiązania w zakresie pomocy społecznej obowiązujące w państwach członkowskich, funkcjonuje jednak polityka społeczna Unii Europejskiej koordynująca narodowe polityki społeczne w zakresie koniecznym z punktu widzenia funkcjonowania wspólnego rynku. Niniejsza Strategia jest spójna z polityką społeczną UE.

2. Zgodność z celami Strategii Lizbońskiej.

Strategia jest zgodna z celami Strategii Lizbońskiej dotyczącymi zabezpieczenia społecznego i promowania integracji społecznej oraz rozwoju aktywnej polityki zatrudnienia.

3. Zgodność z priorytetami Europejskiej Strategii Zatrudnienia.

Cele niniejszej Strategii wpisują się w priorytety Europejskiej Strategii Zatrudnienia (filar "Równość Szans").

4. Zgodność z Europejskim Funduszem Społecznym

Założenia Strategii tworzą warunki do realizacji projektów w obszarach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego: Zatrudnienie i integracja społeczna, Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej, Dobre rządzenie.

5. Zgodność ze Strategią Rozwoju Kraju 2007 - 2015.

Niniejsza Strategia jest zgodna z priorytetami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Kraju, w tym z priorytetami: "Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej", "Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego, jakości", "Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa".

6. Zgodność z Narodową Strategią Spójności

Strategia jest spójna z celem strategicznym Narodowej Strategii Spójności 2007 – 2013: "Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej", a w szczególności z horyzontalnym celem szczegółowym: "Poprawa, jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej".

9. Zgodność ze Strategią Rozwoju Gminy Wiązownica

Strategia stanowi dokument komplementarny do Strategii Rozwoju Gminy Wiązownica obejmując swym zakresem tematykę rozwoju społecznego i wyrównywania szans.

W zakresie polityki strukturalnej i Europejskiego Funduszu Społecznego istnieją regulacje podejmowane przez Radę, Parlament i Komisję Europejską, dotyczące Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej oraz polityki społecznej

i wsparcia społecznego:

- a) Rozporządzenie Wspólnoty Europejskiej Nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie (WE) Nr 1784/1999 ,
- b) Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego , Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenia (WE) Nr 1260/1999,
- c) Rozporządzenie Komisji (WE) r 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) Nr 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ,
- d) Program Operacyjny Kapitał Ludzki zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej CCI 207 PL 051 PO 001 z dnia 27 września 2007 r.

Programy uzupełniające do Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wiązownica.

1. Zgodnie z Uchwałą Nr XXXIV/302/2014 Rady Gminy Wiązownica z dnia 7.01.2014r został przyjęty Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2014r.

2. Zgodnie z Uchwałą Nr XXXIV/301/2014 Rady Gminy Wiązownica z dnia 7.01.2014 r został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2014.

CZEŚĆ V. ANALIZA SWOT.

Diagnozę sytuacji społecznej na terenie Gminy Wiązownica opracowano w oparciu o analizie SWOT

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">*Rozwinięta sieć placówek edukacyjnych.*Możliwość korzystania z funduszy europejskich w tym EFS.*Dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi*Stałe szkolenia i doskonalenie zawodowe kadry pomocy społecznej*Coraz więcej ofert pracy dla wykwalifikowanych pracowników	<ul style="list-style-type: none">* Wysoka stopa bezrobocia*Emigracja osób wykształconych/Migracja*Bezradność, jako narastające zjawisko społeczne.*Mnogość przepisów.*Rosnąca ilość osób ubogich i niepełnosprawnych.*Rozbicie rodzin poprzez wyjazdy za granicę do pracy
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">*Pozytywny czynnik ludzki.*Dobra współpraca z organizacjami i instytucjami.*Świadomość problemów społecznych.*Zaangażowana kadra pomocy społecznej,.*Otwartość na nowe rozwiązania.*Baza lokalowa.*Rozwinięta sieć szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego	<ul style="list-style-type: none">*Brak nowych inicjatyw.*Niewystarczająca profilaktyka.*Niedostateczna systemowa opieka nad ludźmi starymi.*Rozluźnienie więzi rodzinnych.*Brak współpracy między instytucjami pomocy społecznej.*Słaby dostęp do rehabilitacji.*Niewystarczający poziom likwidacji barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej.

CZEŚĆ VI. Harmonogram działań oraz źródła finansowania.

1. Pomoc finansowa lub w naturze dostosowana do potrzeb osób i rodzin zgodnie z ustawą o pomocy społecznej od 2014-2018r.
2. Zabezpieczenie gorącego posiłku osobom tego pozbawionym od 2014-2018r.

3. Pomoc w formie usług opiekuńczych w okresie począwszy od 2014r
4. Pomoc osobom niepełnosprawnym, w szczególności w celu likwidacji barier oraz pomoc w pozyskiwaniu sprzętu ortopedycznego od 2014-2018r.
5. Realizacja ustawy o dodatkach mieszkaniowych od 2014-2018r.
6. Propagowanie aktywnych form zwalczania bezrobocia od 2014-2018r.
7. Aktywizacja społeczności lokalnych od 2014-2018r.
8. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem od 2014-2018r.
9. Utrzymanie systemu wsparcia i pomocy ofiarom przemocy 2014-2018r.
10. Pomoc rodzinom w opiece i wychowaniu dzieci i młodzieży, wzmocnienie roli rodziny i placówek edukacyjnych od 2014-2018r.
11. Zagospodarowanie czasu wolnego, w szczególności dzieci i młodzieży od 2014-2018r.
12. Zwiększenie aktywności osób starszych od 2014-2018r.
13. Propagowanie zdrowego stylu życia od 2014-2018r.
14. Rozwój edukacji ustawicznej formalnej i nieformalnej od 2014-2018r.
15. Zorganizowanie punktu poradnictwa rodzinnego 2014.
16. Utrzymanie punktu informacyjno konsultacyjnego 2014-2018r.
17. Realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2014-2018r.
18. Współpracy z lokalnymi instytucjami i kościołami celem:
 - wspólnego diagnozowania istniejących problemów od 2014-2018r.
 - podejmowania działań na rzecz łagodzenia lub rozwiązywania istniejących problemów od 2014-2018r.
 - przygotowywania programów profilaktycznych, naprawczych od 2014-2018r.
 - monitorowania rodzin zagrożonych od 2014-2018r.
19. Wzajemna wymiana informacji w zakresie potrzeb osób i rodzin oraz form świadczonej pomocy przez poszczególne podmioty od 2014-2018r.
20. Tworzenie systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną od 2014-2018r.
21. Informowanie mieszkańców Gminy o przysługujących im prawach i uprawnieniach od 2014-2018r.
22. Budowanie zespołów specjalistów w celu rozwiązywania konkretnych problemów indywidualnych rodzin od 2014-2018r.

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wiązownica jest jej finansowanie.

Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów,
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje),
- środki z Urzędu Marszałkowskiego,
- środki Regionalnego Ośrodka pomocy Społecznej,
- możliwe do pozyskania środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej,
- środki własne podmiotów zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych,
- środki z powiatowego Urzędu Pracy na realizację prac interwencyjnych.

Kluczowe znaczenie dla efektywnego wykorzystania strumienia środków unijnych będzie miał potencjał absorpcyjny Gminy, jej zdolność do uzupełniania dotacji zewnętrznymi środkami własnymi oraz planowania i organizowania projektów inwestycyjnych w wymiarze współpracy z UE.

Część VII. Ewaluacja i monitoring.

Monitoring jest stałą oceną stopnia osiągnięcia rezultatów ilościowych oraz jakościowych. Umożliwia ocenę stanu realizacji poszczególnych działań poprzez kontrolę ich odpowiedniego wykonania w czasie oraz osiągnięcie określonych wskaźników.

Monitoring strategii powinien być realizowany przez zespół wdrażający strategię systematycznie w oparciu o sprawozdawczość instytucji zaangażowanych w realizację działań. Spotkania dotyczące monitoringu realizacji strategii powinny odbywać się raz do roku. Na spotkanie zespołu warto zaprosić przedstawicieli instytucji i organizacji wdrażających działania, by przedyskutować realizację zadań, zidentyfikować problemy pojawiające się w trakcie ich wdrażania.

Monitoring dostarczy materiałów do ewaluacji strategii. Ewaluacja pozwoli na ocenę realizacji Strategii. Wg przyjętych kryteriów (skuteczności, użyteczności oraz długotrwałości-perspektywiczności), ewaluacja to badanie wpływu programu na otoczenie społeczno-ekonomiczne.

Warto zaangażować w ocenę realizacji Strategii społeczność lokalną, która jest odbiorcą działań w niej zapisanych. Warto poddawać realizację Strategii ewaluacji raz w roku lub przynajmniej raz na dwa lata.

Na podstawie monitoringu i ewaluacji powinna być dokonywana aktualizacja strategii.

Zakończenie

Strategia w zakresie polityki społecznej określa misję dla instytucji działających

w obszarze polityki społecznej. Wyznacza cele strategiczne i działania, których realizacja powinna w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki kwestii społecznych. Problemy społeczne, jakie stoją przed lokalnymi instytucjami realizującymi działania z zakresu polityki społecznej wymagają szerokiej współpracy administracji publicznej i innych organizacji. Tylko współpraca między partnerami daje szansę na realizację podstawowego zadania, jakim jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie ich trudnych wręcz krytycznych sytuacji życiowych.

Strategia w zakresie polityki społecznej ma charakter wieloletni i wyznacza kierunki rozwoju działań pomocowych ze szczególnym uwzględnieniem tych, które mają na celu wyjście osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z kręgu świadczeniobiorców z pomocy społecznej. Wskazuje też nowe formy pomocy oraz różnorodne formy aktywności lokalnej konieczne dla budowania spójnego systemu wsparcia społecznego.

Realizacja przyjętej strategii umożliwi racjonalne wykorzystanie potencjału wszystkich partnerów w celu rozwiązania wielu problemów społecznych, w tym przeciwdziałania biedzie i wykluczeniu społecznemu.

Strategia będzie podlegała ewaluacji.

Strategia i wynikające z niej programy są otwarte i elastyczne. Podlegają okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom. Działania te wynikają ze zmieniającej się rzeczywistości społeczno-ekonomicznej, pogłębiania diagnozy potrzeb oraz zmieniających się wymogów prawnych. Wszelkie zmiany będą wprowadzane do Strategii w formie aneksu.

Załącznik do strategii:

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2014.

Gminny program przeciwdziałania narkomanii na rok 2014.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Spis rysunków:

Rysunek 1. Gmina Wiązownica na tle powiatu jarosławskiego.....5

Spis wykresów:

Wykres 2. Główne formy pomocy..... 18

Spis Diagramów:

Diagram 1. Powierzchnia gminy wyrażona w %.....6

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba ludności Gminy Wiązownica wg miejscowości7

Tabela 2. Struktura ludności w Gminie wg stanu na 10.2013.....7

Tabela 3. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną wg stanu na 31.12.2012
oraz powody przyznania pomocy..... 9

Tabela 4. Liczba osób korzystających z zasiłków stałych wg stanu na koniec
2011, 2012 roku oraz 30.09.201312

Tabela 5. Liczba osób korzystających z zasiłków celowych i celowych
specjalnych wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013.....12

Tabela 6. Liczba osób korzystających z zasiłków okresowych
wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013.....12

Tabela 7. Liczba osób, którym opłacone są składki na ubezpieczenie zdrowotne
wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013.....12

Tabela 8. Liczba dzieci korzystających z dożywiania wg stanu na koniec 2011,
2012 roku oraz 30.09.2013.....13

Tabela 9. Liczba osób korzystających z zasiłków celowych przeznaczonych na zakup żywności w ramach
programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013.....13

Tabela 10. Liczba osób kierowanych do Domu Pomocy Społecznej
wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013.....14

Tabela 11. Liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych
wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013.....14

Tabela 12. Liczba osób korzystających z świadczeń rodzinnych i pielęgnacyjnych
wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013.....15

Tabela 13. Liczba osób wykonujących prace społecznie-użyteczne
wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013.....16

Tabela 14. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Wiązownica z podziałem
na mężczyzn i kobiety wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013.....19

Tabela 15. Stopa bezrobocia w 2013.....20

Tabela 17. Liczba osób korzystających z pomocy GOPS, w której występuje bezrobocie
wg stanu na koniec 2011, 2012 roku oraz 30.09.2013.....21

Tabela 18. Dane dotyczące placówek medycznych na terenie gminy Wiązownica.....40

Tabela 19. Dane dotyczące szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy Wiązownica
.....42

Załącznik Nr 2 do Załącznika Nr 1

tytuł

Załącznik Nr 3 do Załącznika Nr 1

tytuł

**UCHWAŁA NR XXXV/311/2014
RADY GMINY WIĄZOWNICA**

z dnia 27 stycznia 2014 r.

W sprawie zmiany uchwały własnej Nr XXXIV/300/20174 w sprawie zatwierdzenia Gminnego Programu Osłonowego dotyczącego dożywiania dzieci oraz osób potrzebujących na terenie Gminy Wiązownica

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15, art. 40 ust.1, art. 41 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 594 ze zm.), art. 17 ust.1 pkt 14, ust.2 pkt 4, art. 36 pkt 2 lit.j, art. 48 pkt 5, art. 96 ust.1, ust.4 oraz art. 104 ust.4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 182 ze zm.) oraz Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (MP z 2013r., poz. 1024) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Wprowadza się zmiany w Gminnym Programie Osłonowym dotyczącym dożywiania dzieci oraz osób potrzebujących na terenie Gminy Wiązownica w związku z ustanowieniem i przyjęciem wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, w następującym zakresie: wykreśla się pkt.3 Programu Osłonowego.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązownicy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UCHWAŁA NR XXXV/312/2014
RADY GMINY WIĄZOWNICA

z dnia 27 stycznia 2014 r.

z dnia 27 stycznia 2014r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy w zakresie dożywiania w związku z wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15, i art.40 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 594 ze zm.) oraz art.8 ust.2,art. 17 ust.1 pkt 3 i 14,i art.96 ust.4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 182 ze zm.) w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2013r., poz. 1024) **Rada Gminy** Wiązownica uchwala, co następuje:

§ 1. Podwyższa się do 150% kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej uprawniające do przyznania nieodpłatnie pomocy w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020” w szczególności”

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej
- 2) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej
- 3) osobom i rodzicom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

§ 2. 1. Jeżeli dochód na osobę lub osobę w rodzinie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w art.8 ust.1 pkt. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, odpłatność wynosi zgodnie z poniższą tabelą:

Dochód rodziny w odniesieniu do kryterium dochodowego	Wysokość odpłatności kosztu pomocy w %
150,01%-170%	50%
170,01%-190%	90%
190,01%	100%

2. Wysokość odpłatności w granicach określonych w § 2 pkt.1 oraz formę pomocy, określa Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w decyzji o przyznaniu pomocy.

§ 3. 1. Na pokrycie kosztów realizacji zadań własnych dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym, o których mowa w §1 i 2, o kryterium dochodowym do 150% kryterium dochodowego określonego odpowiednio w art. 8 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej, Gmina Wiązownica będzie występować o przyznanie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji zadań własnych dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym, tj. zadań własnych w zakresie dożywiania, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w związku z uchwałą Nr 221 Rady ministrów z dnia 10 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2013 r. poz.1024).

2. Koszty realizacji zadań własnych dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku dla osób tego pozbawionym, o których mowa w § 1 i 2, o kryterium dochodowym powyżej 150% kryterium dochodowego określonego odpowiednio w art.8 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej, Gmina Wiązownica będzie pokrywać ze środków własnych.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiązownica.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2014r.